

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Hej, Kristine.

Hej, Camilla.

Til lykke med feststaden.

Tak. Skal du have?

Var det godt?

Ja.

Og fik du lige, hvad du ønskede dig?

Det er dejligt at blive 25.

Ej, det må jeg ikke løbe om din heller.

Nej, nej.

Det er så fint.

Jeg fik lige, hvad jeg ønskede mig.

Ja.

Det har været så fint.

Nå, det er godt.

Det er stille og roligt.

Ikke nogen store fest.

Nej.

Prøv at høre.

Det er bare noget andet at have fiskestaden, når man er voksen.

Og cleverer spiller, ikke?

Så er det bare, at der er ud af.

Ja.

Ja.

Så fint.

Stort morgenbord og gaver.

Ja, ja.

Og så kom jeg herind, og så havde du jo...

Altså, det var jo et gaver-orgie, der stod på mit skrivebord.

Lad og kog jo og alt muligt.

Men jeg føler næsten det tradition nu.

Altså, jeg har startet...

Ja, det faktisk.

Jeg mener, jeg har startet traditionen.

Så til min fødselsdag.

Så er det min tur.

Jeg har vist også disket op.

Det har du da helt vildt.

Jeg kan huske stadig i den fødselsdag, jeg havde, hvor vi boede sammen.

Det var simpelthen det fedeste i verden, som voksen, der havde boet alene i lang tid.

Og vågn op sammen med en til sin fødselsdag, og så stod der bare flag og kakaomelk.

Ja, nemlig.

Det er så hyggeligt.

Ja.

Så på den måde, så kan vi lige gøre lidt ekstra for hinanden i en hverdag, hvor sådan noget ellers bliver glemt.

Ja.

Ja.

Så jeg fik gaver af flere omgange.

Ja.

Det var så helt...

Dejligt.

Dejligt.

Og så er der lige et helt ord til.

Dejligt.

Også dejligt.

Ja.

Det er lidt typen, som synes, det er lidt anstrengende at skulle tænke over, om man skal holde en fest eller...

Tænker du over det?

Ja.

Det gør mig jo aldrig.

Nej, det gør...

Ja, jeg overvarer det ikke, og nu har jeg ikke holdt noget i fem år vildt.

Ja.

Men måske i næste år.

Nu har du et barn, du kan holde noget for, og det kan skære helt automatisk.

Ja, og hun har også virkelig begyndt at forstå det der med fødselsdag nu, ikke?

Ja.

Altså lige så snart hun ser et flag, så er hun sådan...

Hurra!

Hurra!

Hurra!

Det er hyggeligt.

Det er hyggeligt.

Vi synger næsten fødselsdagsang hver dag.

Ja.

Dejligt.

Fødselsdag hver dag.

Ja.

Skal vi ellers huske på noget?

Jeg anbefalede jo en dokumentarsage om missing people i sidste uge.

Ja.

Bare lige en lille, hurtig rettelse til det, jeg fik sagt noget med, at deres IT-gruppe ser overvågningsmateriale gennem.

Det gør de ikke.

De kan ligesom gå ud og så opfordre firmaer, altså beboere på den strækning, hvor de tænker, at en forsvunden person har været, så kan de opfordre firmaer, virksomheder og personer til at sikre

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

deres videomateriale,
så politiet lidt kan få adgang til det, når de er klar til at sætte igennem.

Ja.

Men de sidder ikke selv og kigger videomateriale igennem.

Nej.

Lille rettelse.

Lille rettelse, men stadig se dokumentarsagen om deres arbejde forsvundet på DR.

Det er et ret interessant indblik.

God anbefaling.

Ja.

Hvad var det nu, du anbefalede sidste uge?

Det var også noget godt.

Nå, hvor det valgte en route.

Ja, det var valgte en route.

Ja.

Og den er jo gammel, var det 2013, men den føles bare som om, at den er fra nu med alt det der foregår.

Jeg har også en vildt god anbefaling med i dag, som er vildt god.

Ja, jeg har en mistanke, den vil jeg ikke komme ud med, men jeg har en mistanke om, hvad det er.

Det tager vi til den tid.

Det tager vi til den tid.

Ja, men jeg tror ikke, jeg har noget, det sagde jeg, det menede jeg rettelse eller noget med i dag.

Nej.

Det eneste, jeg sidder spændt og venter på, det er, at jeg håber, vi optager så længe i dag, at sirenene går i gang.

Ja, det er den 3. maj i dag.

Ja.

Det betyder, at lufsirenerne går i gang kl. 12.

Ja.

Og dem har jeg bare et forhold til.

Jeg kan ikke rigtig definere det, men jeg har gledet mig.

Ved du hvad, nu du siger det, så kommer jeg i tanke om, at det har du sagt hvert år.

Du er bare sådan, det er for fedt, når de går i gang.

Ja, jeg ved godt, det de betyder.

Altså, hvorfor de bliver testet og sådan noget, det er hurtigt fedt.

Men jeg gleder mig, og det var en sorg for mig, da de ligesom gik over til det kun var en gang om året.

At de kom ud, ikke?

Har det en gang ikke kun været en gang om året?

Jeg kan ikke huske, altså det var jo hvert fald en gang om munden, når jeg kan faktisk ikke huske om den.

Nej, det mener du da ikke, det kan jeg da ikke huske.

Jo, jo, jo, jo.

Nå.

Det kan jeg overhovede ikke huske.

Og nu er det bare kun en gang om året?

Nå.

Ej, det er da også meget voldsomt at teste en gang om munden.

Jeg tror også, folk bliver sådan lidt immune overfor det.

Det er jo det.

Nu er den der bare igen, ikke?

Men i år er det jo så hele baduljen, for nu kommer der også den nye på telefonen, som også skal testes.

Ja, og det bliver jo lidt interessant, ikke?

Ja.

Fordi åbenbart så kommer alles telefoner til at gå af på det samme tidspunkt med høj lyde, fordi de skal teste denne her, det her nye alarmsystem.

Siren på folksmobiler.

Man burde stille sig ud i Lufthavnen eller på Hudbanegården eller sådan noget.

Det har vi jo slet ikke talet om.

Selvom vi jo faktisk fornylig har talet om det her med Amper Alert,

hvor vi også fik talet om, hvorfor man ikke har noget lignende i Danmark.

Ja.

Og så tror jeg, vi blev ind i om, det måske ikke noget vendt i dit lille land,

hvor du ved alle bruger sociale medier, nyhedsbræder og sådan lige en hurtigt.

Men nu hvor den så kommer sirenen og de argumenter, der er for det,

så giver du faktisk rigtig god mening.

Ja.

Altså det her med, hvis der er et gasudslip i et lokal område.

Det kan være helt lokalt.

Ja.

Og folk skal vide det med det samme.

Ja.

Så går det jo ikke, at Bente først lukker på Facebook efter syv timer.

Eller ser nyhederne om aften af morens, skulle du altså gå ind og have lukket dine vinduer.

Så jeg tænker faktisk, det bliver ret godt.

Og så må vi se, hvilke slags sager det bliver brugt til, ikke?

Ja.

Så hvis jeg begynder at snakke meget langsomt på et tidspunkt, så er det fordi, at jeg venter på, at den sirene starter.

Så det kan lige være, at den kan nå at komme med i optagelsen.

Nå, på den måde.

Ja, på den måde.

Men udover det, så er det mig, der skal starte i dag.

Det er det.

Jeg har ingen anelse som så vanlig om hvad du har fundet på.

Det har jeg næsten dårlig selv, fordi den har været svær.

Okay.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Og en af grunde til den har været rigtig svær, er, at vi skal langt, langt tilbage.

Længere tilbage end jeg var i sidst uge.

Hvor lang tid var du tilbage?

Jeg var i tilbage i 1906.

Så skal vi længere tilbage?

Hvad jeg lige sige til Aarhus i enerne.

Det hed Jæresgårdsvej dengang.

Jeg ved godt, det hedder Jæresgårdsgade nu.

Der er mange, der har siddet og tænkt,

ej, hvor irriterende, at hun ikke har forstået, at det hedder Jæresgårdsgade.

Men faktisk hed det Jæresgårdsvej dengang.

Ja.

Jeg skal 121 år tilbage, helt tilbage til 1902.

Så den har været lidt svær at stykke sammen.

Men det er jo næsten på samme tid.

Det er næsten på samme tid, ikke?

Og en af grunde til, at det bliver svært på det tidspunkt, er, at rigtig meget står med gotisk skrift.

Gotisk skrift.

Og hate det.

Og hate det.

Det er så hårdt at læse, i og med, fordi man ikke er vant til det, ikke?

Ja.

Også også, fordi det er altså meget få kilder, der har været 100% enige om detaljerne i denne her sage.

Men jeg har gjort mit bedste for at finde ud af, hvad der er oppe og ned.

Til gengæld så skal vi ikke så langt ud i verden.

Vi bliver her i vores baghave på Vesterbrug i København.

Okay, ja.

Men vi starter et andet sted i København.

En ganske almindelig lørdag, helt præcis den 8. november 1902.

Hvor nogen sømand var i gang med at gøre den finskeskonddt leoklartag.

Skibet lov ved bollverket i Christiansgade, midt mellem langebrug og knipelsbrug.

Lige over for, hvor den sorte diamant ligger i dag.

Så ja, der har vi jo haft udsigt til mange gange.

Ja, jeg skal lige sætte det.

Det er jo et område, vi kender godt, fordi vi sidder der og arbejder tit.

Det gør vi.

Kigger i gamle aviser.

Så vi har simpelthen haft udsigt lige over til det område, jeg snakker om nu.

Ja.

Det var midt på dagen. Kloken var lige omkring 12, da de var klar til at lette anker.

De hev og sled i toværket, og den store tunge krog arbejdede sig langsomt fra bunden og op gennem vandet.

Men da ankeret kom til sygen i vandskåben, la en af sømandene mærke til,

at der hang en stor aflang bylt fast i ankerkroven.

Okay.

Et par matroser gik ned i den lille jolle og sejlede i følgepolitikken hen for at undersøge det nærmere.

Da de kom tættere på, kunne de se, at bylten bestod af nogle sammenrullede guldtæpper, som var bundet sammen med noget snor.

Der må have været noget, der fortalte dem, at de ikke bare skulle gøre den fri af ankeret, så havne vandet kunne slå bylten,

og skåne, når den leve kunne komme afsted.

Måske deres intuition rådde på sig, men det kunne også være, at de bare var drevet af amellig nysgærighed,

for de valgte, at åbne tæpperulden en smule, så de kunne se nærmere på ankeret svangst.

Det var et voldsomt og chokerende syn, der mødte dem, for selv om det bare var et lille glimt, stød det klart, at guldtæpperne gemte på livet af en kvinde.

Matroserne fik hejst det uhyggelige fund op på skibet inden det blev brægt i land,

der blev sent bud efter politiet og kort efter ankom opdagespolitiet fra Christianshavn.

Da snorne blev løsnet, så guldtæpperne kunne blive rullet ud, kom livet af kvinden helt til syne.

Den første umiddelbare vurdering efter, at de fik hende pakket ud, var i følgepolitikken, at hun så ud til at være mellem 40 og 60 år.

Hun var almindelig af bygning og havde mørkt hård, der var gråsbregt i tæningerne.

Men det var ikke kvindens udseende, der først fangede opmærksomheden for dem, der så til.

Det var i stedet det store snitsår, hun havde hen over halsen.

Skuldt at være nogen, der havde været i tvivl efter, at livet var fundet rullet ind i samme snor og tæpper,

så stød det nu helt klart, at kvinden var blevet drabt.

Såret var så dybt, at stroben var skåret helt over, og hendes hals var næsten skåret igennem.

Grunden til at sige det her med, om der kunne være lidt tvivl spørgsmål,

der tænker man, prøv at høre, hun var rullet ind i tæpper, og de var snøret rundt.

Det var faktisk, at der var nogle steder, hvor man tænkte, kan hun have været om bord på et skib, og at de har lavet en begravelse til synes.

Så der er vi helt tilbage, hvor hvis nogle døde om bord på et skib, så fyrer man dem altså i vandet.

Man ventede ikke til, man var i hagen.

Nej, så det havde ikke været helt utænkligt.

Det er inden i havnen, og strømforholdene gjorde ikke som sådan, at hun skulle være landet derinde, fordi hvis man begraver til synes, så er det fordi man er ude på åben hage.

Ja, og hvor mange kvinder er om bord på skibet, og var hun nøgn?

Nå, men anyway, de så det her skabende sorg med det samme,

og visste det ikke en ulykke eller et naturligt dødsfald?

Nej.

Politiet kører det lide til yderligere undersøgelser på St. Johannes Stiftelsen, der lå ved rygs-kade og sorte dame dosering.

Første skridt i efterforskningen var selvfølgelig at finde ud af, hvem den drabte kvinde var.

Der blev ikke fundet nogen personlige papir, der kunne identificere offeret under det indlydende lysyn,

og der var ikke umiddelbart nogen, der var blevet meldt savnet, som passede til beskrivelsen. De noterede sig hendes fremtoning og hvordan hun var klædt, samt hvilke andre klæde stykker hun blev fundet med, og kom den vej rundt med en vurdering af, hvilket samfundslag hun tilhørte. Velsakten så også for at se, om det gav nogen svar i forhold til, hvor de så skulle lede efter pårørende.

Kvindens kjole havde været trukket op over hendes, så den delvist havde dækket hals og hoved. Om halsen var der snøret et skørt og et par damebenklæder, Bække var gennemved af blod af det her, der er vikket om halsen. Kjolen hun bare var mørk og svaret til tøj, man ville bære, hvis man tilhørte den øvre middelklasse. Den teori blev understøttet af, at hendes hænder ikke bare spurgte efter hårdt fysisk arbejde. Det blev også noterede, at hun manglede sin sko.

Udover det voldsomme snit i halsen, havde kvinden også et sov på hagen, og flere afvævelisioner på hænderne.

Hun havde kæmpet for sit liv.

Man meldede ud, at volddagen lød, at livet havde ligget i vandet i nogle dage, og spørgsmålene hobede sig op i pressen.

Under overskrifter som et kvindeligt havn, hvem er hun, blev der spekuleret i, om kvinden var blevet slet hjælp på et skib eller om hun var død på lamb.

I så fall, hvor var hun blevet kastet i vandet,

og hvordan kunne det passe med strømforholdene i de her siste dage, inden hun blev fundet.

Men selvfølgelig først og fremst, hvem var hun, hvorfor var der ingen, der savnede hende.

Men heldigvis, for efterforskningen, modtog de samme aften, som livet blev fundet i en anmeldelse om en forsunden kvinde, og den anmeldelse skulle vi så sætte skub i sagen.

Men først skal vi lidt tilbage til torsdag den 7. november, altså to dage før livet blev fundet i havnen.

Der var Augusta Petrine Amalie Salotte Jørgensen, de fleste heldigvis, med det lange navn bare kaldet Frø Jørgensen, hjemme i sin lejlighed i den røde murstensbygning i mellemhuset på Vesterbro gav 24 på 3. sal. Dengang var Vesterbro endnu mere pakket end der nu, der var både huset ud til gaden, der var baghuse, og nogle gange havde man også lige kunne få plads til et hus, imellem de to, altså mellemhusene.

Omtrændt et år tidligere var Frø Jørgensen blevet enke, da hendes mand, Sadelmaer Jøse Jørgensen, døde.

Nu drev hun en god forretning, som dames græder inden fra sin lejlighed, hvor hun både havde hjem og så synes du at prøveværelse til kunderne.

Hun sygte primært kostymer til teatre, og var så succesfuld, at hun havde tre ansatte, kaldet sygeomfroer og en tjeneste pie.

Det er en mærkelig referanse, for du har ikke set matador, men jeg har bare ikke kunne slippe tanken om Agnes, hvis det siger dig noget som helst. Det siger i hvert fald helt sikkert mange nede.

Men det lyder i hvert fald som om, at hun klarede sig rigtig godt for den tid i sæрге.
Det gjorde hun.

Hvor det her jo også har været slummet området,

men så havde hun ligesom både tjeneste pie og ansatte.

Hun har været oppe i lagne, altså hun var så middelklasse eller øvermiddelklasse.

Ja, det er i hvert fald været sådan som hun førte sig.

Hun drev i følge Randers amtservis sin lille virksomhed dygtigt,

og det gik godt for hende, men der var en ting hun ikke var så god til.

For fru Jørgensen havde rud i økonomi.

Hun kunne i følgepolitiken have været meget velhævende,

netop fordi hun havde så stort et klientel blandt skuespillere og artister.

For det gav som udgangspunkt en meget stor årlig omsætning,

men hun forstod ikke at passe på pengene,

og hun var i følge over hos stiftstidende, dårlig til at holde regnskab.

Hun havde for eksempel 4.000 kroner til gode forskellige kunder,

og det lyder ikke så meget, men det var et svimlende stort beløb.

I nutidskroner, der snakker vi 300.000 eller deromkring,

så man penge hun ikke havde krævet ind, eller havde glemt dig at kræve ind.

Så må man jo også have det meget godt, hvis man har råd til det.

Nej, det var det.

Fru Jørgensen var netop fyldt 30 år.

Hun var en høj og tæt, men almindelig bygget dame med et livligt væsent.

Hun kom ofte i miljøet i og omkring både cirkus og i vej til teatret, hvor hendes kunder holdt til.

Dem, der mødte hende, fik indtrykket af en dame, men visst dannelse.

Hun havde sådan en næsten fornem fremtåning.

Hun havde fire voksne børn med sin afdød mand, to sønder, Artur og Harald.

Der er nærrede sig som henholdsvis dekrationsmaler og sadelmærer, samt to dødre.

Asta, der var gift med en skuespiller, og Uranja, som i følge flere medier,

havde en lidt mere broede forutid.

For året tidligere var hun blevet straffet for en påsat brand i store kongenskade,

og nu levede hun i følge og hos stiftstidende en tilbaltrukket tilværelse, og var cypleske på fakse
drænker hjem.

Det er bare sådan en lille, fint nordlige sidebemærkning, men det blev hun altså straffet for at have
påsat denne brand.

Så skal det også lige sige, at de her fire børn, stort set, havde lige så mange navne som deres mor.

Uranja hedde, for eksempel, hvis nok Hilda Uranja Cecilie Jørgensen,

og Arturs fulde navn var Nils Jul Artur Jørgensen.

Men jeg er gået med det navn, de så vidt vides blev kaldt.

Den torsdag november, jeg er gået tilbage til.

Der var Fri Jørgensen hjem i sin lejlighed sammen med sin 20-årig søn Artur,

og en frikken Hofmann, som var arbejdsløs, var i et tæsanger ene.

Frikken Hofmann lejede lejlighedens lille piekarm, bag ved køkkenet, til ti kroner om munden.

Artur holdte til på Chasse Longen i prøveværelset, den blev ret op til ham, når han var hjemme,

og både Artur og frikken Hofmann var denne her torsdag til stede,

da der i løbet af formiddagen kom et bud og bankede på døren med et brev.
Da Fri Jørgensen læste brevet blev hun straks nervøs og ophisset,
og frikken Hofmann så, at hun straks krydlede brevet sammen i hånden og mummelede,
og sådan noget skal man lade sig byde.
Men hvem brevet var fra og hvad beskedene havde lytt var ikke noget hun delte med de to andre.
I stedet forlod Fri Jørgensen kort efter lejligheden og var væk i nogle timer,
inden hun kom tilbage, stadig uden at opleves noget om brevets afsender eller indhold.
Senere samme aften havde hun inviteret gæster.
Hens søn Artur var blevet ringforlåget på ure før,
og om aftenen skulle hans forlæde, og hans far kom på besøg for at tale med Fri Jørgensen om
fremtiden over en kop kaffe.
Men da gæsterne sad med Arne Schøtt og hans datter Clara ankom til vesterbruket 24,
var det kun Artur ikke Fri Jørgensen, der åbnede døren.
Artur måtte beklage, at hans mor ikke var hjemme, hun var gået smut i arena-tateret,
med en regning til en artisterne, fortalt han gæsterne.
Men hun måtte være lige på trapperne.
De besøgende blev i følgepolitikken inviteret inden for at fikse ved kaffe,
men selvom de ventede i fire timer på deres værd inde, så kom fro Augusta Jørgensen ikke hjem.
Verken den aften eller nogen sinne igen.
Hun var simpelthen forsvundet i den blå luft for nu.
Lørdag formiddag, nogle timer før lide af en kvinde blev fundet af syvmændene ved Skånd og Den
Leve,
var Fri Jørgensens 20-årige efternylder Artur taget hjem til sin syster, Asta,
og hendes mand skuespilleren Svendt Kornbæk i Ole Sur skade lige bagved vores statens
Naturhistoriske Museum ligger i dag.
Systemen og svoren var dårlig stødet sen, Artur kom ind i deres soveværelse,
og han så blad ud, da han forklarede paret, at moren var gået fra lejligheden togster aften, og at hun
ikke var kommet hjem igen siden.
Han fortalte, at han frygtede, at der var sket en ulykke.
Hun havde nemlig været i dårlig humør, fordi kunderne skyldte hende penge, og det var så svært at
få dem kræset ind.
Hun havde også modtaget et foruroligende brev, og efterfølgende havde han hørt hende sige, at det i
grunden var bedst at rejse bort fra alle sammen.
Asters mand spurgte Artur om han havde meldt sin mor savnet hos politiet, men det havde han ikke.
Sovren kommanderede straks Artur af stedet til stationen, og bad sin kone om at hjælpe sin bror på
med frakken igen.
Artur var tydeligt påvirket og vidt som et lagen, da systemen forsikte i spurgte.
Artur, der har der ikke været noget i vejen mellem mor og dig. I har der ikke været oppe af skinns.
Artur stammer lidt, da han sagde, hvorfor falder det der ind? Ikke det mindste.
Hun var tvært imod så sød og vindelig. Hun klappede mig og sagde, at jeg går blot i teateret, og
siden har jeg ikke set hende.
Asters vind fik sent Artur af stedet med retning mod politiet, og han sagde forvæld og gik.
Lørdagen gik uden at paret hørte nyt om Augusta fra Artur, og da Sven Kornbæk kom på arbejde
samme aften på Dagmar teateret,

havde han på fornemmelsen, at han hellere måtte ringe til politiet og tjekke om Artur nu også havde meldt sin mor savnet.

Og svaret fra stationen var, at det havde han ikke. Men på det tidspunkt viste alle hos politiet, at der var fundet lige i havnen.

Det var ikke kommet frem ud i pressen endnu. Så uden at afsløre noget i telefonen blev Sven Kornbæk bedt om at møde op dagen efter for at gentage sin forklaring om den savnede sviermor. Det blev sønd om morgenen, og da Sven Kornbæk åbnede dagens politikken, altså det her inden han någ til stationen, så så han overskriften et grovfuldt mord, et kvindeligt fundet i Gasverkshavn.

Og to tanker faldt ham ind samtidig. Et, at hans sviermor var blevet drabt, og to, at det var Artur, der havde gjort det.

Han fortalte sin kone, at han troede, at hans mor måske var død, men han kunne ikke få sig selv til at sige til Asta, at han mistænkte hans bror for at stå bag.

Sven Kornbæk fandt et portræt frem af Augustar og tog det med til stationen. Han tog sin bror med som støtte, og det endte med at blive broeren, der måtte identificere livet, da politiet efter at have set portrættet af Fr. Jørgensen ville have en endelig bekræftelse.

Sven Kornbæk tog af i følge politikken, som han ikke så efter, om det var hans sviermor, de havde fundet.

Men Svensbror kunne bekræfte, at livet, der var blevet fundet i havnen på et anker, rullet ind i tæpper, var fru Augusta Jørgensen.

Kort efter den bekræftede identifikation kørte politiet resolut til Vesterbrogade 24.

Da de ankomte til Augusta Jørgensens lejlighed, sad Artur, hans forlåde Clara, hendes far og legeren frynk hofmann og dræk kaffe.

Det var sønt, da eftermedag og klokken var 14.30, da politiet bad Artur følge med på stationen. I følge den københavnske avis, Danne Bro, skulle han have sagt, med fornøjelse, når Blodja må drikke min kaffe først.

Hele selskabet endte med at blive taget med, og alle fire blev derefter afhørt.

Immens randsadet to efterforsker lejligheden på Vesterbrogade.

De fortog en grundig undersøgelse, og sporene var ikke svære at se.

Der var helt åbnyst sket noget meget voldsomt i lejligheden på 30. salg.

Men det var der ikke andre, der havde bemærket før nu?

Tydeligvis ikke.

Men er det ikke lidt underligt?

Det synes jeg.

Ja, det ved jeg ikke.

Er det nu fortæller jeg lige, hvad de fandt?

Så kan vi lige se.

Men det er ikke noget, man ville lægge mærke til.

Det ved jeg ikke, om det var.

På Chasselongen, den Artur normalt så på, i prøvewærelset, der var der tydelige blodspor.

Nogle havde forsøgt at vaske blod af, men udenheld.

Man fandt også størknet blod under Chasselongens puder.

På et klosett, sådan et gammeldagstoilett, fandt politiet noget tøj med blod på.

Blandt andet en skjorte, hvor der tæt ved nakkens sad aftryk fra en blod i hånd.

Bag kakelånen stod der en spacerstok, appolleret 3, med stokned blodplitter på.

Og kakelånenes fodstykke var overstryd med blodstænk.

Så jeg ved ikke, om nogle af de her ting er noget, man amellem ville lægge mærke til, og tænke, wow, hvad der skete her.

Men hvem kom der?

Altså hvem kunne have set?

Frøen Hofmann, hun lavede et værelse, der hun var i lejligheden.

Artur var der, så hans forlåget klare og hendes far sad aftryk kaffe.

Og havde været i lejligheden, men de havde jo så nok tydeligvis ikke tænkt,

at jeg havde været på toilettet, fordi hvis det der blod i tøjlo ude på toilettet ikke, så...

Det er da dybt besøgn og lidt.

Altså de er en masse mennesker i den her lejlighed, hvor de ved, at kvinden, der ejer lejligheden, er forsvundet fra.

Ja.

En kakelovn er jo helt sort, og det er den der fodstykke, som beskytter guldet vel også, så der ved jeg ikke, om man med det blodte øje kan se blodstængt, hvis man ikke kigger efter dem.

Så havde gærningsmanden forsøgt at vaske sofaen af, så de pletter kan også få det utrænnet øjeborlinen.

Okay.

Og der var puder henover.

De sidste blodpletter der, og stokken stod bag kakelovnen.

Så det kan jo godt have været skjult, hvis det ikke er noget, man har kigget efter, ikke?

Sådan. Hvor gammel var Arthur?

Arthur var kun tyve. Han var en efternyler.

Ja.

Det er da ret sent at få ham på den tid.

Det har det været før.

Ja.

Da Augusta Jørgensen blev fundet i havnen, der havde hun ikke haft sin sko på.

Dem fandt politiet nu gennemt i en brændestabil på luftet, altså op over lejligheden.

Skone var forholdsvis nye, men solerne var i følge Randers amtavis farvet helt røde af blod.

Efter de mange fund blev lejlighedens bad af og forsynet med politiets officielle sejl.

Alle fire var blevet taget med på stationen for at afgiv en forklaring, men tre af dem fik hurtig lov at gå igen i løbet af søndagen.

Arthur, der ellers hornakket havde benigtet at kende noget til sin mor's forsvinden og død, skulle efter 12 timers afhøring ind med at ændre sin forklaring.

Nu fortalte han, at Augusta togster aften ved 8. tiden havde sendt ham ned for at købe sigaretter.

Mens han var på gaden, havde hun skoet halsen over på sig selv.

For at undgå den skandale tilmord velvære, havde han gemt livet og så ud på natten transporterede det væk.

Det er en kreativ forklaring og ikke særlig sentynlig.

Han kunne dog heller ikke komme ud om, at det blude i tøj, der blev fundet i lejligheden samt spacerestøgken med blodplætter, tilhørte ham.

Men i følge fredagret til dagbladet, så skulle Arthur også finde en forklaring på nogen nye og så han havde på sin hænder.

Så Arthur ændrede sin forklaring.

Nu tilstod han, at ja, han havde skoet halsen over på sin mor, men det var sket i nødværet.

Moren havde taget grimt om hans forlået klare og hendes far.

Det havde ført til et skænneri, og pludselig havde moren grebet en kniv som lå på bordet.

Den havde hun brugt til først af troet ham med, men så var hun gået til angreb.

Arthur havde fået restet kniven fra hende, men han kunne ikke huske de helt præcise omstændigheder, for han havde handlede i vildelse.

Han var altså så opravet, at han ikke kunne huske lige præcis, hvad der så var sket, efter han havde restet kniven fra hende.

Ej, men er det ikke interessant? Ej, men om det kan vi tage bag et døg.

Men med tid og hvordan ændret faktisk har ændret sig på 100 år.

Det er fuldstændigt rigtigt. Absolut ingenting faktisk.

Nå, okay, det kan vi lige snakke om.

Den forklaring troede politiet som den første forklaring heller ikke på.

I følge Jyllands posten var deres teori om motiv i stedet så simpelthen, at Arthur havde slået sin mor hjælpe for penge.

For da politiet havde lavet den grundige rensning af Augustas lejlighed, havde de gennemgået alt. Men de havde ikke fundet nogen penge, ingen overhovedet.

Frø Jørgensen drev en god forretning, og godt nok havde hun rød i økonomien, men politiet efterforskning havde i følge Lolland Falster, socialdemokrat afdækket, at hun skulle have haft en hel del penge hos så den torsdag.

Mange avisere havde et bud på, hvordan tilståelsen var faldet, og de var langt fra enige, så hvor de havde deres information fra, og hvad der er det rigtige, det ved jeg ikke.

Men i følge blandt andet midelfart, venstre blad, sommer et politiet her stoppe afhøjningen, altså efter han har ændret forklaring, fordi Arthur var brudt sammen i Krampbegråd, så det var umuligt for politiet at få mere ud af ham.

Men Anders Græv er Arthur var helt rolig efter tilståelsen, han lignede ikke en der andre, og skulle lige frem have sagt, ah, var det lettede mig.

De kan ikke tænke dem, hvor jeg føler mig lidt nu.

Så ja, det er svært at finde ud af, hvad der er op og ned.

Sagen her var i det hele taget præget af mange rykter i aviserne, næsten fra start til slut.

Altså der blev næsten dæktet lidt, eller hvad?

Det kunne man godt have mistanke om.

Fantastiske drama, og så blev der lige lagt lidt til.

Der blev dramatiseret lidt, vil jeg sige, fordi hvor, så skulle det være en politimand, der havde sagt til pressen, han sagde, ah, var det lettede mig.

Altså det er jo nødt til at komme inden fra den information, ikke?

Og når det så er forskelligt alle steder, så er det lidt svært.

Men det kan man jo også godt forestille sig, men det er jo så mærkeligt, at der står andre steder, der har brudt sammen i Krampbegråd.

Ja, præcis.

I pressen blev sagen døbt mod og mord.

Det var en spektakulær sage blandt andet, fordi det var længe siden, man havde set noget lignende.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Knapp før var der gået skrev middelfart venstreblad.

Altså siden et barn havde slået sin mor i eller hvad?

Ja.

Og den mand, som havde slået sin mor i eller hvad?

Den gang, han var altså blevet dømt til døden for det.

Ja.

Så det var en alvorlig sag, som kunne have fatale følger for Artur.

Drappet vagt det opsigt i hele landet, men interesseret selvfølgelig i Særkøbenhavnerne.

Da folk fandt ud af, hvem den drapte kvinde var,

snakkede man selvfølgelig første omgang om, hvem der månede kunne have gjort det.

Det blev driftet over alt på kafféer, i sporevågene,

og i højrøstede samtaler på gaderne.

Men allerede ved midtags tid mander, altså dagen efter anholdelsen af Artur,

visste man så også overalt i København, hvem der var mistingt,

og at han havde tilstået i løbet af natten.

Altså jo velomærke bare tilstået, at det var sket i selvforsvaring.

Mange havde svært ved at tro, at det virkelig kunne være sønden, der havde gjort det.

Alle avisere og bladede som skrev om sagen blev redet væk,

og i løbet af manddagen begyndte folk at stemle sammen ud for,

hvis der brugede 24.

Nyskær i København og gik ind igennem porten til mellemhuset,

og stigede op mod vinduerne på tredje sal.

Der kom så mange nyskær i mennesker til,

at politiet måtte låse porten til gården,

og kunne lukke folk ind, som havde et specifikt ærne.

Altså jeg forestiller mig, at det er simpelthen måtte stille vagt op.

Bare sådan et bord, du her.

Ja.

Okay, så må du godt komme ind.

Hvor er det vildt, ikke?

Pressen dækkede sagen intensst,

og det lykkes politikkerne fået interview med Artur's bror, Harald Jørgensen.

Harald fortalte, at han selv kom i sin mor's hjem,

fordi han ikke ville være sammen med Artur.

Han havde forlængst forbudt Artur at komme i sit eget hjem, altså i Harald's hjem,

og beskrev sin bror som en laban og en bandit.

Harald delagte geover politikens læser i,

at moren og Artur's forhold var enormt eksplosivt,

og gik fra den en yderlighed til den anden.

Enten kyssede og klappede Artur deres mor,

eller også skældte han hen ud og slog hende.

Men det sidste tilgave moren har ham altid,

når Artur lovede bud og bedring.

Jeg ved ikke helt, hvad det betyder med,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

at han kyssede ved, at godt man klappede hende.

Jeg ved ikke, om det er sådan en...

Ja.

Måske æde.

Måske æde, ikke?

Bare kære tegn.

Ja.

Men det var altså til yderlighederne,
og Harald vidste også, at hans yngre bror slog moren.

Ja.

Og der må jo også ligge mere bag,
end at han ville have fattig hendes penge,
fordi hvis penge alene var motivet,
må den ikke han så bare havde stjålet fra hende.

Og så var det det.

Det kommer jeg ind på senere,
men det gjorde han nemlig også.

Ja.

Så havde han været ved at få fattig hendes penge.

Nej, så er der jo noget andet,
der gør, at han i det øjeblik tænkt,
nu skal hun simpelthen dø.

Nu skal hun dø, ja.

Harald udtalte til politikken,
at han havde anet, at det ville indegalt,
mens så forfærdeligt dø ikke.

Efter, tilståelsen om at have slået sin mor ihjel i nødværre,
blev Arthur før til arresten.

Der blev han anbrægt i en celle,
mens to mand holde vagt ved ham.

Han klædte sig af og gik i seng,
og fald i søvn.

Og igen, der ved jeg ikke,
hvem der informerede pressen,
så indgående,

men i Bornholm's Socialdemokrat,
der kunne man læse,
at Arthur var vågnet kort ved en 45-tiden,
og havde fortalt sine vokter,
at han havde drømt om moren og drabbet,
hvor efter han var faldet i søvn igen.

I følge Randers amtervis,
virkede han dagen efter,
fuldkommen normal,

og man vurderede derfor,
at det ikke så ud til,
at der var nogen far for,
at Arthur ville begå selv mor.
Det lyder altså generelt som om,
at det var ret nemt for at vise den,
og få fat i politipitenter,
som godt lige ville fortælle om,
hvad der fogte igen fra moren, ikke?
Ja, ja, jo, jo.
Der var også lidt ikke den,
der bevidste omkring,
hvad der var godt at fortælle pressen.
Altså, også fordi,
det var også der,
de selv fik deres nyheder fra.
Ja, det var det eneste sted, ikke?
Ja, de har sikkert haft det rigtig godt,
og nært forhold til journalister.
Ja, og nu havde de endelig noget,
som alle gerne ville vide, ikke?
Jo, jo, og der var ikke noget på spil,
i forhold til at give dem detaljer.
Altså, det kunne de nemt slippe af steder med.
Folk ville jo gerne læse det.
Ja.
Jyllands posten skrev,
at Arthur den 10. november 1902,
altså først fire dage efter drabdet,
blev fremstillet i et kort grundlåsforhør,
og at det her blev besluttet,
for drabdet på Augusta Jørgensen.
Så dem har været lidt andre regler dengang om,
hvornår man senest skulle stilles for en dummer.
Allerede uden efter blev sagen sendt
til viderebehandling ved kriminalrettens andet kammer.
Her skulle både Arthur,
og ikke færre en 19-vidner afhøres i retten.
Og det lyder simpelthen om,
at det næsten var en form for efterforskning,
direkte i kriminalretten.
Altså, at alle afhøringer,
og dokumentationer af afhøringerne og sådan noget,
det skulle laves inden i et rætslokale.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Det var ikke noget med et lokale ude på stationen.
Fordi sagen havde så stor bevågenhed,
gjorde myndighederne et stort nummer ud,
af at føre Arthur til rætslokale,
uden at vække objekt.
Det var dog ikke mere himmeligt,
end at politikken kunne beskrive
præcis den rute, de havde ført ham.
Et kvartær før rætsmødet begyndte,
blev han ført gennem kolonadegangen,
ud mod kattesundet,
gennem grundlåsforhøresværelset,
af gangen forbi gældskommissionens kontor,
gennem justitskontoret
og kriminalrettens domstolsal,
hvor hans dom jo et senere skulle afsis,
og sidst gennem rettens forsal,
og ind i kriminalkamret.
Det detaljegraden, det her alvevid,
alt.
Politikken vejte hele taget på blidten,
fordi de kunne også beskrive,
hvordan Arthur gik rank,
og med raske skridt imellem sine vokter,
og at da han blev ført frem til skranken,
stod kold og uberørt
et trotsigt udtryk i ansigtet.
Men er det ikke interessant, at selv den gang,
fordi når de kommer med sådan nogle beskrivelser af,
hvordan virker han?
Selv den gang, hvor man jo interesserede i,
og forstår hans sind,
Hvem er han? Hvordan har han det?
Hvordan kan denne her unge mand
have haft lyst til at slå sine egen mor i hjæl?
Og det håbede man ligesom kunne forstå,
ved at kigge på ham.
Det er præcis det samme i dag.
Der er bare ikke noget, der har ændret sig med.
Hvorfor? Hvem er du?
Hvad er der sket med dig? Hvad tænker du?
Hvordan har du det?
Alleine afhøringen er Arthur.
I Ratslokalet tog tre timer.

Så lang tid tog det at komme igennem.
De omfangsri politireporter
med hans vækselende forklaringer,
og de mange beviser fra lejligheden.
Manglede det tæppe, hun var blevet rullet ind i,
fra lejligheden?
Nej, det manglede op fra luften.
Det kommer jeg ind på senere,
men det er opdaget.
Hun kunne huske,
H, det havde der ligget der, ikke?
Det var også det næste, jeg tænker.
Lad os sige, at han slog hende ihjel
i et ophedsøjeblik.
Det var jo ikke mere forfærdeligt for ham,
end at han bag efter rimelig koldt
og kynisk landplan for,
hvordan han kunne slæbe os sted med det.
Ja, og en lidt besværlig plan.
Det har jo taget lang tid
og kostede mange kræfter,
at han skulle vandre gennem.
Hvad så?
Det er jo for vildt.
Ja, det er nemlig vildt.
Artur svarede i følge herning Folkeblad
meget forsigtigt og velovervaret.
Han fasttholdt, at drapet ikke var overlagt,
han havde handlede i nødværge.
Til alle tider en meget vigtig forskel,
men især i 1902,
hvor der stadig var dødsstraf i Danmark.
Den blev først afskaffet i 1930.
Vi har efterhånden nævnt det mange gange,
det er ikke længst siden du talte om det,
men den sidste person, der blev hænrettet,
var i 1892.
Jens Nielsen.
Den blev den sidste i Danmark,
der blev hænrettet for forbrudelser begået i fredstid.
Ja, han blev hældt hukket.
Og det er faktisk en ret interessant sag i sig selv.
Vi må lige se, hvem han troede over,
til det første.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Men det skulle blive svært for Artur
at holde fast i forklaringen om nødværge.
Der viste sig nemlig at være
en hel del vidner,
der sammenholdt med politiske beviser
og hans egne ændret forklaringer undervejs
kunne tegne et noget andet billede af,
hvad der var sket 2. set i november 1902.
Og jeg kommer lige med en lille disclaimer her,
fordi jeg har prøvet at samle de mange
brækker, der blev lagt frem som en del af historien.
Det har været så godt som om muligt at skille ad,
hvem der bare gav interviews til pressen
og hvem der udtalte hvad i retten.
Nogen gjorde begge dele,
men samlet set,
så er det, jeg vil fortælle,
nu det er efter alt at døme,
beviseligt skete.
Artur havde været op og skinns
med sin mor den dag,
som de havde været det så mange gange før.
Han havde altid været sin mor's
smertensbarn,
børneflokkens Sortefår,
og allerede som barn blev han beskrevet
som løgn og tyvaktig,
pralne og dogen.
Som teenager blev han første gang i 1898
dømt for tyveri og falskneri
af pengesedler og andre dokumenter.
Straffen lød på 25
rotingsslag.
Han blev slået med en slags spansk rør
en meter lang og 4 centimeter
tyk grejen.
Jeg vil ikke engang sige spansk rør,
der forestiller mig en kvist.
Det her lyder som om det er en kæp næsten.
Det var jo også billigere,
når jeg spidte folk i fængsel, kan man sige.
Det var en disiplinærstraf,
man anvendte dengang
på mandlige forbrudder mellem 15 og 18 år.

Skulle det så også foregå
offentligt på et tog,
så alle kunne se det.
Det ved jeg faktisk ikke.
Det kunne være interessant at vide, om der også var noget
ydmygelse inde over, som skulle sikre,
at de ikke havde lyst til at genetage det.
Måske.
Det kunne man jo godt forestille.
Hvis det bare er et par slag,
så kan man jo godt være sådan ok.
Det er jo billigt til at risikere for at få fat i det her,
jeg gerne vil stige, eller hvad det nu er.
Men hvis man også bliver
udskarmet foran alle.
Det ved jeg faktisk ikke.
Hvordan praktisk, og hvordan man gjorde det.
Det virkede dog ikke afskrækkende.
For kun 8 måneder efter
røg han i Forbedringshus
igen for faskneri.
Og tre år senere fik han 15 måneder
igen i Forbedringshus for
indbrudstyverier.
Der er også et enkelt sted, at det blev nævnt,
at der også var nogen dumme for vold.
Han var faktisk kun lige blevet lystladt,
altså ikke længe før drabet,
da han som 20 år igen flyttede ind hos sin mor
på Chassalon, i lejligheden på Vesterbro.
Augusta havde aftalt med Artur,
at han skulle søge arbejde som maler
om dagen, og så hjælpe hende
med forretningen om aftenen.
Hun gjorde hvad hun kunne for at skjule over for
naboerne, at Artur var tidlig og straffet.
For hun havde været meget flår over
og påvirket af, at hendes søn var kriminell.
Men hun tilgav ham
og forsøgte at få ham på ret køn igen.
Men det var nu ikke en hemlighed,
der på den ene eller den anden måde
gjorde noget for naboernes opfattelse
af Artur. Der var i forvejen

ikke mange i mellearhuset på Vesterbro
Gade, der kunne lige Artur.
Altså, lyder det ikke som om,
han har bakset med noget siden han var lille,
som måske ikke er blevet, altså,
selvfølgelig ikke er blevet udret,
fordi det var den tid, det nu var.
Altså, han var lovindagtig, han var
tyveragtig, han var dårlig,
og det har været siden han var lille,
at der var problemer og konflikter.
Det lyder som om, at han som han er,
kom ud og start holdet på den måde der.
Er der noget i at være efternøg eller
det, jeg ved ikke, om jeg kan pege på noget,
hvor jeg tænker, den diagnose vil han
have fået i dag. Det lyder bare som om,
at de andre i familien var normalt
fungerende, så der har været et eller andet.
Der var lidt søster som sat ild på ting, ikke?
Nå ja.
Nå, okay. Nå, min hvem ved.
Who knows.
Alle de andre beboere,
de kunne ikke lide Artur helt instinktivt.
Det var lige meget, om hun holdt alt det her hemmel.
Handskap problemer? Ja.
En beboere i nummer 24 på Andensal
er selvfølgelig politikken, at hænder hendes
mand altid havde været bange for Artur.
Han kunne finde på at fornøje sig med at smide
brændende papirstykker ned fra vinduerne
på tredje sal, når vinduerne nede
understød åben. En farlig lej,
der kunne have betydet, at der ville gå
ild i hele huset, altså hvis de flyvende
små fagler svevet ind i lejlighederne.
Og jeg bruger faktisk i et
hus fra 1890 på Vesterbro,
og jeg kan fortælle, at alt
er lavet af tre stro,
at vise og mude. Så det kunne
være gået rigtig galt.
Og det gjorde det jo også tit dengang.

Så han har på en eller anden måde, altså han har jo sygt noget spænding også.

Og ikke haft særlig meget medfølelse eller omtanket. Så noget har man jo sikkert kaldet drengestrejer.

Men nu er han altså 20 år gammel.

Altså nu skal det være oversed at eksperimentere med ild, ikke?

Ja.

Beboerne på Vesterbro gader 24, havde også været herude af tyverier.

Direktør Sylvester Vid mistede for eksempel tykler, som han havde sat i porten.

Og naboerne pegede ensstemligt på Aertur som den skyldige. Der skal det så lige sige, at han kan også have fået skyld for en masse ting, som han ikke havde gjort, ikke? Men de ment de havde grund til at mistænke ham.

Havid anmeldte ikke Aertur. I stedet ville naboerne skrive en fælles besked til udlejeren om at få Aertur smidt ud fra huset. Men Fr. Jørgensen lavede sig i følge Randers amtevis imellem og gik rundt til naboerne opbad for sin søn, og det hjælpe.

Aertur havde heller ikke nogen stor stjerne hos resten af familien, og de var alle vidner til, at Augusta igen og igen holdt hånden over sin søn. Hun havde nok også vist, at familien ikke brød så meget om efter nøglon, og derfor forsøgte hun også at skyule alle de gange, han havde været i forbedringshus for dem. Hvor er det søvligt, at han ender med at slå det eneste menneske i?

Som havde hans ryk.

Som i det eneste menneske.

Det passer ikke helt. Der var også den de kendte ham rigtig nuvel.

Sviresønnen Sven Kornbæk fortalte i hvert fald i pressen, at han og hans kone indtid viste om

Aertur og hans tidligere straffe.
Det fandt de første ud af, at der sagde en rullede.
De havde fået vide af
Augusta, at Aertur var ude at rejse
henholdsvis i England og i Akantina.
Selvom Aertur havde lået sin mor
arbejde som maler om dagen og hjælp
hende om aften, så var det ikke
det, der skete i praksis. Han
fyldte sin mestre, meløen sin
malermæstre, og passede ikke sit job.
Og sin mor bildte han ind, at han gik
på kunstakademiet, mens han i
virkeligheden fødte rundt og stjæl.
Samtidig fandt han tid til at indlede
et forhold med dengang kun 16
år i Clara Sjøt.
Forlågelsen var kommet så af, at Clara
var blevet gravid, og ringene var
blevet udvekslet på hendes 17-års fødselsdag.
Forlågelsen havde de første omgang holdt
himmelig for fru Jørgensen,
og da hun havde opdaget det et par
uger før sin død, havde skenarierne
mellem mor og sønndtaget til.
Hun gav et tydeligt udtryk for, at hun
ønskede, at Arthur brød forbindelsen
med Clara. Arthur var i følge
hende for ung, umoden, og ugedeligt
til at anskaffe sig en kone og et barn.
Det lyder jo faktisk som om, at
det er ikke fordi hun er imod Clara.
Hun er sådan lidt, du skal ikke, altså min sønne,
som han ikke er god nok til at være
nogens far og mand.
Hun var bekymret for.
Han er slet ikke klar til det her
overhovedet. Han er umoden,
og hun var gravid.
Hvis det ikke lige var fordi
er politikken på en eller anden måde,
havde fået opsnapet, at Arthur
slet ikke havde været interesseret i at give
sig med Clara, altså, at han bare holdt

hende hen med løjne, som han gjorde alle andre, så kunne man måske have fået den idé, at Arthur havde skaffet sin morvarene for at give plads til kærligheden. Men Arthur, han skulle nok have fået overtalt sin mor til at gudske det her ægteskabt, menede hans bror Harald. Arthur var deres mors øjsten, og i det interview han havde givet til politikken, der udtalt han blandt andet ærse. Han kunne tumle med hende, som han ville, uendelig svag, som hun sad over for ham. Hvis moren enkelte gang havde været standhaftig over for Arthur, så var han begyndt at græde, og så var hun besajret, som Harald beskrevde. Arthur havde jævnligt presset sin mor for penge, og efter hånden var det gået op for fru Jørnsen, at han ikke havde forbedret sig og sikkert heller ikke kommet til det. Der blev stillet krav til hende om betalinger af gæld, som Arthur havde optaget uden at hun visste. Også det var jævnlige anledning til skænerier mellem de to. Altså, han går ud og køber et eller andet på kloss og siger, skriv til min mor, den klarer hun. Men droben, der havde fået bagede til at flyde over kom den torsdag, da hun modtog et brev i sin lejlighed. Det brev, som Fryggen Hoffmann så hende, ophissede kryld sammen. At Arthur havde købt bryllopsudstyr hos en manufacturhandler på Nørrebrogade, hvor efter han havde sendt regningen til noget langt ude i familie. Jeg mener, det var svårens fætter, eller altså, det var sådan helt langt ude, ikke? Regningen lød på 30 kroner

og 15 øger.
Igen, det lød måske ikke så meget,
men en almindelig time-løn på det her tidspunkt
var altså omkring 30-40 øger.
Men da den her person
havde modtaget regningen og jo ikke visst noget
for at købe, så ville han selvfølgelig
ikke betale for Arthurs udstyr.
Der blev i stedet sendt bud
til fru Jørgensen med besked om, hvad der var sket.
Efter, at han krydlet brevet sammen,
besluttede Augusta at tage til Valby
for at fortælle den kommende
svierfamilie, hvilken slags mand hendes søn
i virkeligheden var.
Hun var ankommet til Valby Langgade,
7.30 omkring klokken 13,
og blev taget imod af Sadelmea Sjøt
og hans kone og deres datter Klare.
Fru Jørgensen fortalte dem om
hendes fortid som straffe fange
og beskyldte samtidig sin søn
for at stjæle fra hende.
Mens vi og familien tog ikke godt imod
fru Jørgensens bekendelser.
De var meget glad for Arthur
og i det hele taget så troede de
i følgeårskelle dagblad, at fru Jørgensen
loj om sin søns fortid,
fordi hun ikke brugte sig om forholdet
mellem de to mennesker.
Ej, man kan det altså ikke også have handlede om,
at de var nødt til at sørge for,
at hun blev gift.
Ja, hun skulle giftes
og det var jo faktisk lige meget om,
det var med en små kriminell.
Altså måske kunne den i virkeligheden godt se,
at det var ret skidt med ham og Arthur
og at han ikke var den bedste fangst.
Men, eller de havde i hvert fald valgt
at se bort fra det,
og da hun kom, gav de udsryk for at det troede de ikke.
Men jeg mener bare sådan, det kan jo godt være,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

at de troede på alt det her,
men i virkeligheden var alternativet meget værre.
Altså hvis hun var gravid og ikke gift,
så ville hun blive set på
et skøg som en.
Og så ville hun være det laveste,
så de var nødt til at blive gift,
og så var det lige meget, hvad Arthur havde gjort.
Virkelig, altså det var jo faktisk næsten det værste,
man overhovedet kunne gøre,
det var at blive gravid ud fra ægteskabet.
Så de var i hvert fald vildige
til at prøve at kigge efter Arthur's
mere formildende sider.
Svirforældrene fortalte i følgepolitikken,
at de så Arthur som et munder,
der livskladt menneske.
De havde ikke det mindste imod forløgelsen
mellem ham og deres datter,
jo sikkert meget af de grunden,
vi lige har snakket om.
Men de har lige valgt vildt,
de har lige valgt gerne vil sige alt det.
De holdt meget af ham.
Han besøgte familien hver vejre
hver aften,
og de savnede ham rigtig meget,
når han ikke var der.
De viste udmærket,
at Arthur og hans mor's forhold ikke var godt.
De kunne jo jo et hellig ikke lide hende.
Bl.a. fordi hun havde forsøgt at overtale
Svirforældrene,
menede at det var bedre de unge havde hjem
at komme i stedet for at de mødtes på gaden.
Jeg tænker altså også,
at Arthur har kunne fortælle dem lige præcis,
hvad han ville ikke.
Det lyder som om, at han har været en god manipulator.
Og det kan jeg sagtens forestille mig,
men det er også bare vildt, at de taler sådan,
når man kvinder er blevet drabt.
Hun har fået halvstens gået over.
Hun var nederen.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Ja, det er det faktisk.
Den havde jeg ikke lige kørt helt derude,
altså fordi nu har I jo set,
hvad han er erfarenheden,
og alligevel vælger, at jeg siger,
ah, men han kom altså også meget hos os.
Ja, og hun var faktisk også,
han var sød, og hun var strenge.
Selvom Fru Jørgensen måske nok tog til Valby
for at bryde sin søns forlåelse,
så måtte hun tage dig fra med ufarrettet sag.
Altså hun tog af sig og fik det der brev,
og så har hun tænkt,
nu er det nok, det er du og ikke det her.
Jeg tager til Valby, ikke?
I stedet så blev hun enige med her sygt
om, at han og datteren skulle besøge hende kl. 8.
senere sammen aften,
og der kunne de tale videre om forholdet over en kop kaffe.
Hun forlod der efter sin kommende svirfamilie
og tog hjem.
I retten var teorien,
at Fru Jørgensen nok begik den fejl,
at hun fortalte Arthur
følgørende om turen til Valby,
ligesom hun fortalte,
at hun havde inviteret familiens sød
til endnu en snak om forlåelsen,
for det måtte være her, at tanken om at slå sin morhjæl
havde formet sig i Arthurs hoved.
Efter,
at han havde talet med sin mor,
der lige var kommet hjem fra Valby,
tog han selv hjem til svirfamilien.
Der var kl. omkring 3. om eftermiddagen.
Han var vred over, at moren
havde talet dårligt om ham,
men det var ikke derfor, han var kommet.
Han havde en besked til dem om, at der var en lille ændring
i planerne. I stedet for at komme kl. 8,
som det havde aftalt med hans mor,
så skulle de første kommet kl. 21.30,
fordi som han forklagede det,
hans mor skulle lige nu forbi

til aftaltet først.
Det er aftaltig,
og Arthurs gik igen.
Halvandetime efter han var gået
omkring kl. 17,
der ringede han til svirfamilien i Valby
for at sige, at
nu var moren og ham blevet gode venner,
de havde siddet og gjort regnskab over,
hvad hun egette og snakket om fremtiden,
som nu var ordnet for ham at klare,
og det glæde svirfamilien sig selvfølgelig over at høre.
Jeg skal lige pointe,
at dengang, der havde man ikke
telefoner i sit hjem, så Arthurs
brugte ofte en telefon,
der var på en beværdning,
altså et hvertus på Vesterbro.
Jeg ved ikke, om det var præcis den telefon,
han brugte her, men han har ikke
kunne ringe hjemme fra for at lave det her opkald.
Men det var
selvfølgelig løgn, det han havde sagt til
svirfamilien. For hjem i lejligheden,
der ventede fru Jørgensen på, at hans søn
skulle komme hjem, så de netop kunne tale om
fremtiden og om penge.
Arthurs var hjemme om kl. 18,
og kort efterbad Augusta
sin lejre frygte Hofmann om at
fortrække til sit værelse, så de kunne tale
uforstyret sammen, mor og søn.
Lejligheden var formid som
et stort æl.
Øverst i ældet lå der et lille
pikamersens i forlængelse, men bagvid
køkkenet. Foran køkkenet lå
sygstuen, og i bunden af
ældet lå prøværelset,
og ved siden af det, et lille kammer.
Arthurs og Augusta befandt sig i
prøvstuen altså længst
væk fra det lille pikamers.
Selvom der måske har været

lyt i lejligheden, så lå
frygen Hofmanns værelse i den anden
ende, og alle dører var lukket
mellem værelserne, så det var ikke
meget om noget som helst, som
frygen Hofmann ville have hørt,
når hun blev sendt væk.

Frygen Hofmann gjorde som der blev sagt,
og fortrækte sit værelse, hvor hun blev
til hun uforstyret gik i seng om
kl. 22.

Men lige så uforstyret var det ikke
det, der var.

Sigarfabrikant Torvald Petersen, som
holdte i bagbygningen på Vesterbrukade
24, fortalte i retten, at han
havde kontor og lærer i lejligheden,
der støtte lige op til Frijørnsens
prøværelse. De to lejligheder
havde tidligere været slået sammen
og havde været forbundet med en dør.
Den var nu blindet med tapet og lærer,
og derfor var der meget lyt mellem
de to lejligheder.

Og det var faktisk to forskellige bygninger?

Ja, det er ligesom, ja,
mellemløst, men de lå helt op
af hinanden. Ja, men det siger noget om,
altså, hvor tæt det de her bygninger var,
at der ikke faktisk var dører i mellemheden.

Men altså tapet og lærer,
det dækker jo ikke for noget som helst,
kan man sige, når det handler om lydvel.

Normalt var Torvald Petersen så
ikke i lejligheden om aften,
men den tors, der var, han ikke blevet færdig
med posten, og derfor sad både han
og hans kæreste på kontoret
mellem kl. 7 og 8 for at få
det sidste post klar, inden det skulle sendes
fra hudbanen kl. 20.13.

Umevart lige før

Torvald Petersen forlåsit kontor,
hørte både ham og kæresten

skrig og tumult fra Fri Jørgensens
lejlighed. De hørte tydeligt
en kvindestemme, råbe,
og Gud hjælpe mig,
men så blev alt stille igen.
Og da det ikke var helt usævanligt,
at Fri Jørgensen og hans søn havde
højrøstet samme stød, så tog
Torvald og kæresten så ikke yderligere af det.
Det de to havde hørt
fra prøveværelset var Artur
og hans mor, der var kommet op og skendt
om forlåelsen, så vel som penge
og forretningen. Artur kunne godt
tænke sig, at Arre det succesfulde
skrædderi, men Augusta ville til gengæld
have, at Artur skulle
heve forlåelsen. Hun havde lavet
et styk papir, hvor der stød, at Artur
skulle af alt efter hendes død.
Men hvis han ikke afbrød forlåelsen,
troede hun, så ville hun rive
sædlen i stykker. Men hvorfor gik hun også
så meget op i det, hvis det kun var
lige, at hun ville passe på Clara.
Når nu Clara's familie var sådan
altså virkelig ikke kunne lide hende, så virker det
underligt.
Der må have været mere. Der må have været noget, hvor hun
tænkte det, altså, jeg kan,
jeg ved ikke om valbysen, altså det var
virkelig ude på landet den gang.
Kan der have været noget klasseforskel
og ja,
det ved jeg simpelthen ikke. Ja, det kan det godt være,
hun var lidt snuppet omkring.
Jeg tænkte, at Clara
er ikke god nok. Er ikke god nok.
På et tråd sagde jeg, at hun jo
ventede om og sagde, at det var ham,
der ikke var god nok til hende.
Men okay, for andre gik
bare endnu mere op i det.
Hun gik virkelig meget op i det,

og hun gik langt. Hun har skrevet et lille stykke papir, hvor der står.

Artur skrev alt.

Efter min død har viftet det om næsten, det får du kun, hvis du hæver forlåelsen.

Sædlen,

som politiet fandt efterfølgende, blev selvfølgelig tjekket. Det var ikke en måde, at Artur had fabrikeret eksperter, undersøgter og sammenlignet hønskriften, og det blev konkluderet, at den efteralsansynlighed var skrevet af Fr. Jørgensen.

Det lille uofficielle testamente havde hun skrevet i løbet af aften for at presse Artur til at give afkald på Clara, men samtidig så havde han nu, hvad han skulle bruge i tilfælde af morens død.

Skæneriet udviklede sig

brutalt og fatalt,

da Artur samlede sin mor's brævkniv op og snittede hende over halsen. Artur holdt fast i, at det var sket i nødværet, men udtalte også i retten, at han havde troet, at moren ville fald død om med det samme, men det var ikke, hvad der var sket.

Augusta havde udstødt et skrig,

og Artur greb derom hendes mund med venstre hånd, for at forhindre hende i Europa, og alermere naboerne yderligere.

De tumlede begge om kuld,

og mens han holdt jo med venstre hånd, så med højre hånd, snittede og skar han hende yderligere med kniven. Ja, indtil hun

næsten var halvthukket jo. Ja, på hovedvej var jo, altså, næsten, æg, ja. Hun forsøgte at kæmpe imod og hverve for sig, og hun prøvede at fjerne hans hånd og gribe ud efter kniven, men indtil hjælp det, det kunne de jo se på at afvæge lesjonerne, ikke?

Artur kunne ikke selv huske
sådan helt detaljeret om han havde
brugt kniven efter de fald,
men han kunne huske, at hun stønede,
mens hun lå på guldets, og at han,
da det var over, fandt sig selv
med siden af sin døde mor.
Igen. Jeg kan ikke lige præcis huske, lige da det skete.
Artur pakket det efterlige ind i nogle guldtæpper, som havde ligget på luftet,
og så efterlod han bylden i prøvværelset.
Han gik ud på klosettet, skiftede tøjvasket blod af sig.
Måren skog gennemt han på luftet.
Omkring klokken 21 kom en nabo for Christensen,
pludselig ind i lejligheden gennem køkkendøren.
Hun gik græs gennem systuen i retning mod prøvværelset, hvor fru Jørgensen nu lå død.
Hun ville vise sin nabo at vinde en ny hat.
Men inden hun nåede prøvværelset, kom Artur ud og spærede vejen.
Han fortalte for Christensen, at hans mor ikke var hjemme, hun var gået til teatret.
Umebart ikke en besked, for Christensen havde haft nogen grund til at undre sig over.
Derefter gik Artur i følge herning Folkeblad på gaden for at ringe til sin svirfamilie.
Han ville til synladne b klare hens far om ikke at komme med ligevel.
Men da de allerede var taget fra Valby, gik han i stedet hen for at købe kager og retoneret til
lejligheden.
Da klare hens far ankom, blev de, som vi ved, taget imod.
Er en Artur, som de så som væren i godt humør.
Han forklarede, hvor moren var og serviet kaffe og kage.
Kager, som han jo et påstod af august, havde købt til dem.
Han visste, men der er sedlen om, at han skulle arve for retningen.
Som de kunne se, så var alt godt.
Altså bare lige med undtages af, at Augusta ikke dukket op.
Næste morgen kl. 7, gik Fryggen Hofmann i køknet, hvor hun mødte Artur,
der fortalte hende, at hans mor endnu ikke var kommet hjem fra teateret.
Artur virket helt normal og ikke sønderligt bekymret.
Efter at have drukket sin morgen kaffe, satte han en kedel vand over
og fortalte Fryggen Hofmann, at han ville vaske guldets i prøvværelset,
fordi han havde lået sin mor, at fanisere det er en form for oliering, lakering.
Han tog det varme vand med og låste døren bag sig.
Da han var færdig med at vaske guldets, sagde han, at ingen måtte gå på guldets
den næste stykke tid og så låst han døren igen.
Og det her var i følge Fryggen Hofmanns helt Artur-charakter.
Han har aldrig rørt en finger i den der lejlighed,
og nu har han lige pludselig gang med at vaske guldets.
Omkring kl. 8. kom syvpigerne som arbejdet for Frygg Jørgensen,
og Artur sat dem straks i arbejde.

De undrede sig over, at Frygg Jørgensen ikke var der,
og stillede Artur flere spørgsmål om, hvor hans mor der kunne være.
Han forklarede, at han kun visste, at hun var gået til teatret torsdag aften.
Det hele blev ikke mindre mystisk, synes de,
da Artur pludselig kom ud til dem et brev,
som han postede, han netop havde fundet på guldets i prøvværelset.
I brevet stod der med Frygg Jørgensens lidt genkendelige håndskrift,
når jeg er død, skal min egendom tilfale Artur.
Brevet var underskrevet augusta af Malie Jørgensen.
Artur optrådte det meget for bagset over brevet,
og spurgte syvpigerne, kan de begribe dette her?
Er det ikke underligt?
Både Frygg Hoffmann og syvpigerne opfordrede Artur
til at melde sin mor's forsvinde til politiet.
Nej, nej, sagde han i følgeårhus stiftstidende,
lad os ikke blande politiet ind i vores affære.
Men især Frygg Hoffmann var blevet nervøs over overlyden på den lille lab.
Hun troede, at det mystiske brev antyd selve mor.
Hun fik derfor Artur til at gå med sig op til pulterkammeret på loftet,
fordi hun var bange for, at Frygg Jørgensen havde hængt sig der.
Da de kom op på loftet, fandt de hende selvfølgelig ikke,
men til gengæld havde Frygg Hoffmann lagt mærke til,
sagde hun, at der manglede nogle guldtæpper, som havde ligget deroppe.
Fredagen gik uden at Frygg Jørgensen ducket op,
og uden at Artur gjorde noget for at finde hende.
På et tidspunkt ude på eftermiddagen forlod han lejligheden
for at til hjem til svierfamilien i Valby.
Han fortalte dem, at hans mor ikke var kommet hjem,
og så grad han, da han sagde, at han havde været på alle hospitaler
for at spørge efter hende.
Også de pressede på for, at Artur skulle gå til politiet,
men det gjorde han ikke.
Fra vidneudsau ved vi, at han i stedet tog tilbage til lejligheden
på Vesterbro.
Fredag aften omkring kling 20.30 så den 11-årige Kammer Christensen,
som boede i samme bygning som Frygg Jørgensen, nemlig Artur,
bære en stor bylt ned af trappen,
og der efter lægten på en trækvård, der stod i gården.
Hun havde stået i Eindommens port, da hun så ham.
Han brugte en trækvård?
Han brugte en trækvård, ja.
Og hun fortalte, at hun havde fået det indtryk af bylden,
var meget tung, både på grund af den måde Artur bare den på,
og på grund af den lydte gage trækvården, da han kastede bylden på den.

Der var nogle...

Altså nu siger du bylt, men taler vi ikke en aflegn.

Tæppe role, ja.

Altså menneske størrelse, ikke?

Og var der også nogle spekulationer op?

Kan han have gjort det her alene?

Han var ikke en kæmpe mand.

Hvis vi er faren.

Altså hende her, Karma, 11 år i Karma, siger hun så, Artur, gør det og gør det alene.

Ja.

Efterfølgende kørte han trækvården til havnen.

Artur havde fortalt, at to mand han havde mødt i revuntlovskade, mod betaling, havde hjulpet ham med at trække våden.

Men det lykkes aldrig på tid at finde de to mænd.

Revuntlovskade?

Altså der er jo stadig ret langt fra, hvis der brugede 24 havnen.

Det har jo taget lang tid.

Det har taget rigtig lang tid.

Så det giver egentlig gode mening, at han har betalt to mænd et par kroner, til at hjælpe sig med at trække den der tunge våden.

Ja, men hvor absurd er det, at han bare har vandret gennem byen, med lige et tæppe?

Ja, det har også taget lidt tid.

Og hvad har han gjort i enderne for folk, som ikke skulle se et par fødder?

Der stod det bare snøret sammen med snor, men måske han havde ligesom sådan en knallert, og snøret dem i enderne ikke.

Og i så del tid, hvis han rent faktisk har skuert hele vejen over, til Christianshavn, til Christiansgade.

Altså fordi så langt har det ikke, strømme ikke kunne tage det vel.

Ja, hvorfor han så gået over på den anden side?

Det har været også været nogen besværligt.

Ja, teorien var, at siden han bad de her to mænd om hjælp, så skulle han bruge en forklaring på, hvorfor de skulle hjælpe med en trække våden.

Og forklaringen han gav var, at han havde en pakke, som skulle mændt bød næste morgen,

så derfor så var de jo nødt til at tage den hele vejen hen, til deroppe bødene.

De krydsede brug, ikke?

Ja, det tror jeg.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Det har den lige specifikt den rute,
men det er jo mest.
Det må det have været, ikke?
Selvfølgelig har man jo ikke gået over til Knibelsbrug for at så gå tilbage.
Der er nogen kæmpe omvej.
Så det synes jeg bare lige, at man skal tænke på,
når man krydser lange brug.
Der gik Arthur med en trække våden,
de hjælper ham hen til havnen,
men det også vinkede han ifølge, at han forvældte dem.
Tæpperne med Augustas lige skubbede han i vandet,
og samme vej røg kniven også.
Omkring kl. 22. om aften,
var han tilbage hos Svirfamilien i Valby.
Her overnatte han mellem Fredag og Lørdag,
fordi, som han sagde til dem...
Nu tænkte jeg, at jeg bare lige måske gik de over Knibelsbrug,
fordi bøden har jo været livetidende Knibelsbrug.
Den lå med de mellem Knibelsbrug og lange brug,
så det giver mest mening, at de går ned til vandet,
og revntlås gader langs vandet over til brugen,
og de kommer derover.
Det har taget nogle teamer,
fordi han er først hos Svirfamilien senere om aften,
og siger til dem, at han nødt ved liggien
midten, som lejlighed, alene og så...
Det kunne være sjovt at lave et lignende ekstremt.
Gå den samme rute med et trække vån,
og et kæmpe tæppe, der er rullet sammen.
Og så se, om nogen reagerer.
Nej, det er der ikke.
Tror du ikke?
Nej, det tror jeg ikke.
I dag?
Vil du gå hen og sige, undskyld mig, hvad har du i det samme rullede tæppe?
Der er højst nogen, der vil tage et billede og sende det til os,
så vi kan bruge det i et fantasieropslag.
Det håber jeg da.
Ja.
Hvis skumle typer render rundt og trækker på et samme rullede tæppe.
Jeg tror ikke på, der er nogen, der vil være...
Nej, måske ikke.
Man tænker bare, at det...
Hvor tidt nogen her i navelade, der kommer gode mennesker,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

og flytter i det andet.

Altså, det ville man da ikke.

Det var jo så dagen efter, at Lide af hans mor blev fisket op af havnen.

Under ret sagen, fire måneder efter.

Og også et ret vildt tilfælde, at hun allerede blevet fundet.

Ja.

Dagen efter.

Altså, han kunne lige så godt have skaffet hende vejen på den måde.

Jo, ikke.

Det havde jeg ikke tænkt på før nu.

De vurderede, at hun måske havde liggede der et par dage.

Det havde hun jo så ikke.

Vel, men hun havde jo været død i noget tid.

Ja, og det er nok det ikke.

Ja.

Men altså, hvis de ikke havde helt tilfældigt havde fisket hende op der.

Ja, hvad så?

Men så var hun jo væk.

Hun havde bare været væk.

Og hvad så?

Og hvad så?

Så var hun bare for svundet, ja.

Ja.

Så havde han kunne sige, om hun sagde også, at hun ikke gad mere.

Ja.

Er gået fra det hele.

Hun er.

Jeg ved ikke, om de andre børn måske ville have gjort en sil.

Så har jeg sagt, Arthour.

Jo, jo.

Den troede vi simpelthen ikke kunne.

Den drab udenlig, den havde været svær.

Ja, det er rigtigt.

I 1902, det er.

Ja.

Øh, under retten, fire måneder efter drabet i marts måned, 1903 blev optuktionsaklæringen fremlagt.

Den havde vist, at Fri Jørgensens hals var skåret over helt ind til ryksøllen.

Der var brugt flere snit med en æggesærlig skarp kniv,

hvilket jo så var i år en stem, som Arthour svedende udsavn om en brev kniv.

De var ikke nødvendigvis super skarpe.

Prøv at høre, det havde taget tid, og det havde været så pinefullt.

Det var kun enkelte større blodkar, der var skåret over.

Dødsårsagen havde været forblødning.

Altså, det tager nogle minutter, så man ligger med overskåret hals.

Ej, ej, ej.

Og er forblødt.

Men hvad med luftrøret og sådan noget?

Det var deres konklusion.

Ja, jeg ved ikke, hvor god de lige var til at vurdere det dengang.

Der var hudafskrapninger på Augustas kæn, og flere snit og sticksår på hendes hage, samt på ydersiden af venstre hånd og innersiden af højre hånd.

Arthur havde påstået, at han havde skåret sin mor's hals over forfra, i det hun gik til angreb.

Men samtlig så tyde på, at hun var blevet grebet bagfra, at hendes hoved var blevet hævet skarpt bagover.

Den 21. marts 1903.10. om formiddagen faldt dommen over Nils jul Arthur Jørtsen.

Han blev dømt til døden, for med fuldt overligger slåede sin mor ihjel.

Ja, men han slapper en eller anden grund, fordi han har jo ikke blevet hæmret.

Dommen blev afsagt i henhold til straffelådens dengang Paragraf 101, der sagde, dreber nogen forsætligt sin slækning i opstigende linje eller ægtefælde med hvem han lever i samlev,

skal han have sit liv, forbrudt eller straffes med tukthusarbejde på livstid.

Dog kan straffen under satdeles formildende omstændigheder gå ned til 8 års tukthusarbejde.

Men retten fandt ingen formildende omstændigheder.

Samtidig blev Arthur Jørtsen frattaget sin afrett efter morgen,

og han skulle betale 50 kroner i sags omkostninger.

Som alle dødstomme på den tid kom sagen automatisk for højstret.

Her blev Arthur Jørtsen instillet til benødning i den forstand,

at man anbefale, at den nu 21-årig drabstømte mand blev sendt i tukthus på livstid, isted for at blive henrettet.

Den instilling blev efterfølgende sendt til justitsministeren og kongen, som fulgte højstrets anbefaling.

Men samtidig i slukongen fast,

at hvor andre livstidsfanger kunne arbejde sig imod friheden,

så skulle Arthur Jørtsen aldrig kunne prøve at lade sig.

Man så på det med virkelig stor alvor.

Der var ingen, der troede på ham.

Ingen, der troede på ham overhovedet.

Det var bare det værste, at han skulle aldrig se den fri blå hemmelige genvalg.

Men så må folk jo også have set skæv til Clara's familie,

fordi de er ligesom beskyttet under ham.

Det har jeg faktisk også lige fundet lidt om.

Det kommer jeg lige til lige lidt.

Men hvis han nogen enden skulle ud og fængse sig,

så skulle han sådan rigtig benådes på ny af kongen.

Arthur Jørtsen endte med at sidde i tukthus i 21 år for drab på sin mor,

og i nærmest samtidig i 21 år talte man jævnligt om modernortern.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Det var lige meget om, det var information om,
at han skulle flytte fængsel og hvordan,
eller om det var rykter, der antyder,
at han måske egentlig havde haft et kønsligt forhold til sin mor,
eller rykter, der gik på, at han alligevel var blevet benået,
så fulgte offentligheden med gennem pressen i 21 år efter, at det skete i dag.
Sagen fyldte massivt i medierne i år 10,
og også med den her sag, der blev der skrevet skællingeviser,
som gik landet rundt.

Men han blev altså lystladt efter 21 år?

Ja, det gjorde han, fordi den 5. juni 1924 på 55 årsdagen for Grundloven,
der valgte kongen alligevel trods tidligere urokkelighed,
er benået Artur Jørgensen.

Justitsministerens støttede beslutninger slog fast,
at Artur nu var en forandret mand efter de mange år i tukthus.

Ah, det var altså også mange år.

Det er mange år, men samtidig udtalte ministeren i pressen yderst mystisk,
men måske havde han behov for at retfærdiggøre beslutningen,
at han ikke mente, at Artur havde begået drabet med overlig.

Ministeren havde læst sagens aktør, forsikrede han,
og forstod nu, at drabet på Fr. Jørgensen var sket,
efter at Artur's mor troede med at afsløre hans fortid som straffefang,
og samtidig ville rive kontrakten over på, at han skulle afre for retningen.
Hvor er det dog besøgneligt, at han på den måde går ind og bedømmer det?
Det er så weird.

Det er ikke din post.

Det er blevet vuderet, det er blevet dømt.

Det har retten taget sig af.

Du kan godt benåde ham, hvis du synes, han har stedet ind i længemet.

Ja, men det var som om han havde brug for at retfærdiggøre det her med.

Jeg ved godt, at vi sagde, at han aldrig ville komme ud.

Nu gør vi det alligevel.

Men det er jo en total mærkelig ting, at gå ud og sige,
fordi altså i virkeligheden burde Artur så være sådan om,
okay, hvis det er den nye sandhed, så vil jeg gerne have statningen,
fordi 21 år, jeg har tilbage til fængsel.

Ja, præcis, fordi så var retten jo ikke korrekt.

Eller så var dom ikke korrekt, vel.

Ministeren sagde så også til pressen,
at det var en ordentlig graverende ugering,
men at det ikke var mor med overlig,
som for eksempel damer overbysgerninger.

Okay.

Så han viste altså bedre end retten,

og så glemte han jo også lige en hel del af sagsaktern, ikke?
Altså han nevner det her med, at han ville være vand af,
hvis hans fortid blev afslødt, men det havde hun jo gjort.
Altså plus, at han indrette tidspunktet, plus tusind andre ting.
Artur Jørgensen var 42, da han blev lyslat,
stadig en ung mand, som sådan.

Ja.

Og på et tidspunkt kort efter, da valgte han at skifte navn.
Så har man ikke stødt på igen.

Nej, det kan du ikke sige.

Det er jeg ikke, men jeg ved lidt mere.

Dagen før Artur fik sin dom, den 20. marts 1903,
der fødte hans tidligere forlået Clara, en søn.

Clara blev af en eller anden grund smittet ud hjemmefra,
og hun forsøgte dærefter at forsøge sig som eksperitriser i en cigarpotik.

De ansatte hende som hende, fordi hun var et kendt navn.

Men folk stormede potikken, jo fordi hun var modermorderens tidligere forlået,
og hun måtte i følge Randers stavblad stoppe med at arbejde der.

Nej.

Ja.

En måned senere bad hun om ret hjælp, så hun kunne få faren til sit barn,
dømt til at betale forsørg og bidrag.

Men Artur kunne ikke betale, og det endte med at være fattigvæsenet,
der betalte for pleje af barnet.

Men kun fem måneder senere, der døde, den kun knappt et år gamle drenge.

Nå, er sygt om eller hvad?

Ja.

Ja, det var jo lige i tuberkulose tiden, det her.

Så det kan være, at han døde af tuberkulose.

Ja.

Ej, det kunne ellers også have været interessant, hvis du var sådan,
og han døde i 2002.

Ja.

Et eller andet, ikke?

Ja, nej.

Men det er, altså jeg har faktisk, jeg har fundet et billede fra Københavns Museum,
med underteksten, mindre om Artur Jørgensens modermor.

Der kan man så se en sadelmærkniv, der var hans.

Det er altså ikke gærningsrøbnat, men man kan også se nogle blodige stykker tøj.

Om det så præcis er de blodige stykker tøj, det ved jeg ikke.

Men man har altså gemt ting fra denne her set.

Er der noget, der er udstillet inde på Pulsimusadet, så?

Uuh, det ved jeg ikke.

Det må vi lige undersøge.

Ja.

Men altså, det var en lidt hårdkogt familie, ikke?

Der var søsteren, som var brandstift, og så var der Artur.

Kæmpe drame.

Arturs nevø blevet i 1920 dømt for voldtægter, en kun tollårig pige, som han også forsøgte at kverke.

Han fik 16 år i tukthuset, og visste nok samme sted som Artur.

Hans nevø?

Okay.

Men det er jo så, at det vil sige søsteren, som jeg også var lidt hissig.

Måske, jeg ved ikke, hvem er hendes syskende barn?

Nej, og hvad?

Ja, han havde både to søster og en bror, ikke?

Wow.

For at fortælle den omfattende og detaljerige historie om modernoret på Augusta Petrine Amalie Salotti Jørgensen, har jeg brugt, hold fast, politikken, Jyllandsposten, BT Aktuelt Nationaltidende, og stort set alle eksisterende lokalaviser, jeg nævner bare lige et par stykker. Rannersamtavis, Ranners Dagblad, Fredericia Dagblad, Aarhus Stifttidende, Herning Folkeblad, Middelfret, Vinstreblad, Socialdemokraten, og stort set alle avisere med til navnet Folkeblad, har skrevet om denne her sag.

Ja, raise him, men vi snakker altså også om, at det er en sag, som har blevet beskrevet, intense de aviserne i over 40 år.

I over 40 år, folk var så fascineret af denne her sag.

Eller hvad 40 år, nu sidder jeg ligesom, men han var 20 år.

Så i over 20 år i hvert fald.

Ja.

Men what? Det er jo helt vildt.

Det er jo helt vildt.

Et helt vildt familie-drama, men jo også bare et drab, der ender med, at en stærkelse mor bliver rullet i et tæppe og smidt i havnen.

Og hænger der på et anker.

Og så bliver hun jo også hængt ud bag efter, kan man sige.

Ja, lidt.

Altså, jeg svirer familien, som jo lidt siger, at det må være.

Ja, altså, at det må være.

Ja.

Ja.

Det er, at hun har været en karakter.

Altså, hun har færdigst i det der...

Hvor lægger sagnheden så?

...vajetemiljø.

Ja.

Og har klaret sig selv, og har været lidt afnes,
og fået ting til at ske, og sådan noget, ikke?

Ja.

Og så prøder tasse af denne her dreng, voksne mand nu,
som bare altid har været utepasset,
og gjort hvad det passede ham, og stjøllet, og løget,
og donet den, og...

Men hvor tænker du, at sandheden ligger om?

Hvorfor hun skulle dø?

Jeg tror, at den ligger og mudrer i et eller andet sted imellem,
at Artur ville have lov til at gøre, som det passede ham.

Hun var skidebesværlig i forhold til hans planer om,
hvad det så end var.

Måske at gifte sig med Clara,

og få den søn der,

men så at overtage forretningen, i hvert fald,
score så mange så muligt penge fra morgen.

Hun blandede sig for meget.

Han havde ikke den store empati.

Ikke.

Det synes jeg også bare, at hans tidligere,
gærning er vidende om.

Ja.

Så derfor var det måske ikke så svært for ham.

Det tror jeg ikke.

Så står hun med den der sædel,
når jeg er død for, du er det hele?

Ja, og der var en økonomisk...

Lad mig se.

Hvad står der på sædelen,
og du er død for, er det hele?

Lad os se.

Her er en kniv.

Du er død.

Jeg får det hele.

Jeg tror, han har været iskold.

Iskold?

Ja.

Han var iskold?

Ja.

Også bare det med at sidde og drikke kaffe og kage,
og købe kagen,
og påstå, at nu er de blevet gode igen,

og moren er med på den,
så det er hende, der har købt kagen.
Hun ligger død ind ved siden af,
rullet ind i tabet.
Og husk også lige denne historien,
når vi igen og igen taler om,
hvor interesseret folk pludselig er,
true crime,
det er der altså ikke noget med.
Det var lige så interessant,
for over 100 år siden.
Det var, det var.
Folk var lige så optaget af det dengang,
som de er i dag.
Wow!
Der kom det.
Det er sket.
Nej, nej, nej, nej, nej, nej.
Nej, shit.
Det er sådan.
Serien lyder.
Nej, så skal jeg slukke.
Nej, nu rørte jeg så bare ved telefonen,
det vil sige,
jeg skal selv måtte,
at jeg har set den.
Ej, et chok, jeg vil ikke.
Fuck, man.
Og vi har lige snakket om det,
og vinteret på,
at det skulle ske.
Ej, jeg håber altså ikke,
der sidder nogen.
Hvor er sirenerne i luften?
Det kan være,
de kommer lidt.
Jeg håber altså ikke,
der sidder nogen PTSD-ram,
der derude,
der får den der melding.
Der har fået det at vide,
at den skulle komme.
Som ikke har forberedt det.
Ja.

Og den er vildt høj.
Med hjerteslås.
Så fort.
Så fort lige nu.
Ja.
Det føles som en livet strående situation,
det her.
Hold nu op.
Men det kan det jo også være.
Men okay,
så har vi fået det afklaret.
Den er testet.
Den, den skal ampe,
alert det der.
Du sidder og venter på sirenen nu før.
Den der,
har jeg jo hørt den samme lyd i USA.
Er det?
Nu kommer de, nu kommer de.
Man kan ikke høre dem i mikrofonen, tror jeg.
Jeg kan overhovedet ikke høre dem.
Men hvordan kan du høre det?
Nej, slet ikke høre noget.
Kan du høre noget?
Ja.
De er sådan,
uuuuuh.
Tak.
Tak for sirenen.
Ja.
Nej, jeg kan ikke høre.
Hvorfor de ikke højer?
Det der virkelig er en dårlig,
med lydpaneler.
Bumpe, advarsel.
Hvis vi bare sad og snakket,
så ville vi ikke vide,
at tyskerne kom.
Nej, det er det.
Nej.
Ej, så det her,
det her nye midler,
som er effektivt.
Ja, det er det.

Nå.

Okay.

Det var simpelthen,
Den dramatiske afslutning
på en dramatisk historie.

Ja.

Men jeg er også spændt på,
hvad du har fundet frem,
fordi du kan helt sikkert ikke
have fundet noget, der har været en siste uge.

Nej.

Det har jeg altså heller ikke.
Det har jeg overhovedet ikke.

Nej.

Jeg har noget helt andet med.
Nu skal vi ud i den store verden.
Den er meget kortere, kan jeg sige.
Du skal høre om amerikanske Terry Janduza
fra delstaden Wisconsin,
i det nordlige USA.

Ja.

Bistil nu på ok.dk.

I 1995 var hun sidst i tyverne,
og derfor elskede hun sig i en fyr,
som hun virkelig tænkte,
det var en god fangst.

David Larsen hedder han.

David eget sit eget hus,
han er arbejdet som flyvelæder
i en lufthavn,
og så var han en sjov
og social person,
vælget af sine omgivelser.

Efter et årskasteri blev Terry
og David gift,
men allerede under bryllupsrejsen på Hawaii,
begyndte en anden side af David at vise sig.

De havde skendtes,
men Terry havde bare set det,
som almindelige uenigheder,
der kan opstå i et forhold.

Indtil generiet sluttede af med,
at han slog hen gentagende gangen i hovedet.

Nej.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

På deres bryllupsrejse, ikke?

På bryllupsrejsen et år efter,
de har lært hinanden at kende.

Ja.

Det var første gang han udsat hinne for vold,
men det svære ikke sidste.

Terry levede med det,
og i 1997 fik de en data sammen,
Amanda.

To år senere kom lille syster
Holly til verden.

Vendere og neighbor så en lykkelig familie,
men bag hjemmetes vægge var verden en kamp.

David var dominerende og lunefuld.

Terry blev sammen med ham i håb om,
at han ville ændre sig,
at hver voldsepisode ville være den sidste.

Og det blev som han beskrevet,
som om, at han skiftede ansigt
på bryllupsrejsen.

Ja.

Ingen tegn på noget før.

Nej.

Og også indad til,
altså udad til,
hvor han ikke den person.

Nej, nej.

Ja.

Men det blev aldrig bedre.
Pulsiet blev kaldt ud til familiens hjem
af skældige gange,
og efter tre års ægteskab,
kort tid efter fysselen,
er Holly fik Terry endelig nok.

Den effekt atmosfæren i hjemmet,
hadde på hendes piger,
kunne hun ikke leve videre med.

Og i november 1999 forlod hun David
om skældsmise.

En dommer besluttede mod Terry's ønske,
at forældremyndigheden skulle dele smelm dem.

Det betød, at Terry fortsat var tvunget til
at have kontakt med David,
selvom det gjorde hende vildt udtryk.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Hun følte sig fanget af den trussel,
om vold, der stadig hang over hende,
og som hun ikke kunne undslippe,
når hun var nødt til at kommunikere med ham,
mens hun bare allers gerne ville gennem sig for ham.

Jeg tænker heller ikke,
den her skældsmise har været med hans gode vilje,
eller?

Nej, det tror jeg ikke.

Jeg ved, det svager ikke så meget om de omstændigheder,
men det forestiller jeg mig nemlig heller ikke.

Hun har ville ud,
og han har stadig været aggressiv.

Han har ville bevare kontrast.

Ja, lige præcis.

Men omstændighederne var som de var.

Det måtte hun leve med,
og langsomt kom hun tilbage på benene
og fik genopbygget sin tilværelse,
nu som solo mor.

Der gik ikke længe for,
hun meget lykkeligt forelskede sig i en ny mand,
med tiden giftede sig med.

Nikolaj havde han.

De to havde mødt hinanden,
da de sang i det samme kirkekor.

Og måske var det det,
som gav Terry Crafterne til at gå op
imod sin voldelige eksmand,
som hun stadig var bange for,
i et endeligt forsøg på
at fjerne ham helt fra sit liv.

Hun sygte om full forældremyndighed.

Men David Larsen var ikke
vildig til at overgive sin forældremyndighed,
og det lykkedes ham,

for at have den her juridiske proces i fire år.

Han havde ikke tænkt sig at give op uden en kamp.

I januar 2004 understregede en dommere,
at der ikke ville ske flere udsættelse i Sagen.

Nu skulle der trafes en afgørelse.

I begyndelsen af februar
skulle det sidste og endelige rett møde
i Sagen findes sted.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Måske havde David allerede en fornemmelse af udfaldet, og måske havde han allerede bestemt sig for, ikke at accepterer det. For den 31. januar 2004, kun fire dage før det her allerede sidste rett møde, var det David, der havde dødrønne. Amanda og Holly, der nu var 4 og 6 år gammel. Han havde haft samkvæmme i alle de her år. Hun havde været tvunget til at have den ordning med ham. Ja, og han havde rett til at se dem, fordi han delte forældremyndighed. Og det var jo helt op til det sidste rett møde her. Og nu havde han så børnene lige inden det endeligt, skulle afgøres, hvad der skulle ske. Terry kører det afsted til David Huse i Wind Lake, Wisconsin. Det var ekstremt kold den dag, og det snede. 38 år i Terry bankede på døren, og David åbnede. De er ikke klar endnu, sagde han, og så smiggede han døren i. Altså uden at lukke hende ind? Ja, forstod hun der ikke udenfor. Terry bankede på igen. David åbnede. Pigerne gemmer sig, og de vil ha' at du kommer ind og finde dem, sagde han nu. Terry havde på ingen måde lyst til at gå indenfor, men hun skulle jo have sin dødre med hjem, så hun trossede de bange anelser og tænkte, at nu måtte hun bare hurtigt finde dem og så skynde sig ud igen. Terry trådte indenfor, og gik mod stuen og sagde, kan vide, hvor de er for at være med på denne gemme leje. Ja, og få lidt mund af stemning ind. Hun kiggede sig omkring for at få øje på sin dødre, hvad hun ikke visste var, at David havde lyst pigerne indenfor et værelse, og skruede helt op for fjernsynet. Før Terry noget at gå videre rundt i huset, hørte og mærket hun et ordentligt dunk mod hovedet, og så blev alt sort.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Da hun kom til sig selv, lå hun på gulvet i huset,
og David sad oven på hende.
Han havde et baseball-bat i hænderne,
vrede og havde og uskab stødt malet i hans ansigt,
mens han svingede battet
og slog Terry med det igen og igen i hovedet.
Terry forsøgte at få ham til at stoppe,
hun sagde noget med, at han ikke behøvede at betale børnepengen,
og prøvede på den måde at få ham til at køle ned,
men det gjorde ingen forskel.
Der var ikke noget, hun kunne sige.
Han bare slog og slog og slog mindst 20 gange i hovedet med et bat.
Du tager ikke pigerne frem og rasede han.
Du har altid sagt, at jeg mishandlede dig.
Nu får du at se, hvad mishandling er, sagde han til hende.
Vandvidet fortsatte.
David forsøgte at kvale Terry.
Han stoppede klude og hendes egen strømper ned i halsen på hende,
mens Terry vrede sig og kæmpede imod så godt hun kunne.
Når han la en hånd over hendes ansigt for at kvale hende på den måde,
blev hun ved med at dreje hovedet til siden,
fordi det havde hun engang set i en film.
Det besværliggjorde også hans forhavne.
Til gengæld gjorde det ham kun mere røde glødene, at det var så besværligt.
Han kæmpede for at lykkes med at slå hende ihjel,
og det frustrerede ham, at det ikke gik så nemt,
som han havde forestillet sig.
Men det er også vildt, hun stadig vil bevidst.
20 lag i hovedet.
Altså, og blodet for så ud,
og han havde stoppet alt muligt ned i hendes halse.
På trods af alt den vrede, han kanaliserede ned i hvert eneste slag,
og hver eneste handling, så var der hun altså ikke bare lige til at drepe.
David gik nu i gang med at vikle Terry ind i gaffatab.
Han band hendes angler sammen og hendes håndlede,
og så gik han i gang med hendes ansigt.
Terry tænkte, at det var nu hun ville tabe kampen.
Han ville vikle hendes hoved ind i gaffatab, så hun ikke ville kunne få luft.
Det var nu hun skulle dø.
Men hun kunne heldigvis stadig trække været.
Terry besluttede sig for at spille død,
i håb om, at det ville få ham til at stoppe med angrebne.
Hun glæde det voldsomt.
Hun havde ikke ret meget tøj på.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Blandt andet havde hun bare tær,
fordi han af England Grund havde taget hendes skor og strømper af,
og brugte de af strømper i halsen på hende.
Og så var hun altså fuldstændig hjælpeløs med gaffatab
rundt om både angler og håndlede,
men også over ansigtet, så hun ikke kunne se noget.
Men David lå hende ikke være i fred.
Han hentede en stor skrællesband,
sådan en stor grøn rundt skrællesband,
og så gik han i gang med at presse og backse hendes krop ned i den,
med hovedet først.
Så nu lå Terry altså på hovedet i denne her skrællesband,
og visste, at hun ville død hurtigt, fordi hun blødte fra hovedet.
Jo, og hun har alt muligt halsen,
og værtækningen må også være,
og bundet og værtækningen må også være besværligt godt,
og gaffatab kan ikke være meget ilt, der kommer tilhælder.
Hun mobiliserede alle krafter,
i jo et selvforundret år,
at hun stadig var i stand til at tænke tanker,
efter alt det hun var blevet udsat for,
og hun var røstende rædsleslagen.
Men hun mobiliserede altså alle krafter,
og så lykket det hen,
og vendt sig om,
ned i denne her skrællesband,
så hendes fødder vent ned i.
Nu kunne hun mærke,
at David træk skrællesbanden udenfor,
og ude i forhavn begyndte han at fylde den med sne.
Terry, der kun havde meget lidt tøj på,
og bare ben og fødder mærket sneen mod sin krop,
og den frysende kule, der var udenfor.
David lyftede nu skrællesbanden op på lavet af sin pickup truck,
og så dækket han den med en presenning,
for at skjule den bedst muligt.
Så gik han tilbage,
indenfor for at hente pigerne.
Den skrækslagne Terry kunne høre hans skridt væk fra bilen,
og hoveddørende der smækket.
Nu fik hun vrestet sin ene hånd fri,
hun var ligesom lykket med at skrabe taben,
løs med sin tommelfingernejl,
og det var altså et ufatligt held,

at det kunne lade sig gøre,
der var hun i stand til at fiske sin mobil op alammen,
på den lette jerke, hun var iført.
Jeg klipper aldrig nej igen.
Hun ringede straks til politiet, hun kunne ikke se noget,
men det her var en gammeldags mobil, gammeldags,
det var ikke en smartphone, hun kunne mærke knapperne.
Så selvom hendes ansigt var dækket med gaffertab,
så kunne hun altså trykke 911,
fordi hun viste, hvor de knapper sad.
Men gaffertaben var skyld i den næste udfordring,
for Terry var altså stort set uforståelig i røret med alarmcentralen,
og jeg kan lige spille en lille smule af det opkald her.
Er det du har?
Hun kan jo bare mumle og komme med lyde?
Stort set.
Har du svært termes?
Klara?
Klara?
Hva' Klara, kan du mærke noget?
Du kan egentlig godt sige slit ned.
Ja. Men de her tal kunne de åbenbart bruge til meget.
Terry genn tog David til at dreje sig for den vagtævne, så mange gange hun kunne.
Den vagtævne kunne ikke forstå hende generelt, men hun fik fat i de her tal, ikke?
Som jeg sagde ud fra det, jeg gædede.
Det ville bare være en område. Det siger man først.
Men det var det eneste hun gik op i at fortælle, fordi hun vidste hun ikke ville kunne gøre sig
forståelig med andre ord.
Desværre gik der ikke længe før David kørte væk fra huset med pigerne i bilen og hans døde
ekskone i skraldespanden på ladet.
Terry kunne høre, at de passerede udrykningen.
Nej.
Så det havde gjort sig forståelig nok til, at de vidste de skulle køre dertil.
Hun kunne høre, at de passerede udrykningen hjælpe dem køre det lige forbi.
Hendes hoved dunkede og blødte vildt, og hun glæde ind og ud af bevidsthed.
Politiet gennemsygte huset og kunne hurtigt se de bekymrende tegn på, at en hæftig kapp havde
fundet sted.
Der var spurg af blod, og huset var tomt.
Fordi de to piger på 4 og 6 år var væk udsendte politiet straks en amber alert, med øjeblikkelige
virkning i hele Wisconsin.
Så der har alle i Wisconsin, som man fået den lyd, vi lige fik før?
Ja, Amanda og Holly på 4 og 6 er forsvundet, bla bla bla.
Samtidig mod to politiet endnu et opkal fra Terry.
Denne gang var hun i stand til at fortælle, at hendes eksmand var i færg med at slå hende hjælp,

og at hun befandt sig på lavet af hans grønne Dodge under en presentning.
Den vagtævende spurgte hende om hun kunne fjerne presentningen og kigge ud for at se, hvor hun var,
men Terry sagde, nej, har han der givet dig håndjern på, nej, tape, svarede Terry.
Nu havde den vagtævende svært ved at tro på det, hun hørte.
Hvordan kan du så holde telefonen, spurgte hun skeptisk, til stor frustration for Terry,
for i stedet for at lytte, mens hun ligesom forsøgte at fortælle deres navne og detaljer, der ligesom kunne hjælpe hende.
Begynder hun at søge tvivl?
Ja, så går hun i stedet op i at stille spørgsmål om, om det nu også kan have sin rigtighed, ikke?
Hun troede faktisk, at der var tale om telefonfis.
Og til sidst under vejs i denne her samtale begyndte Terry at miste bevidsteden, mens hun vejrørede.
Og den vagtævende svært på det var, har du tænkt at sige noget til mig eller skal du bare trække, hvad er tungt?
Ej, men prøv at høre.
Det var samtidigt.
Det var samtidigt.
Poltid har jo lige været ude på adressen og set alt det her blod.
Jeg tror ikke, de kobler det på deres punkt, fordi hun ringer til alarmcentralen.
Og for nu forklarer jeg på ladet, at den er bil under en præstending.
Og så er hun bare sådan, hvis du tabet ind, hvordan kan du så holde din telefon?
Altså sådan, hvorfor bruger du tid på at stille den slags spørgsmål i en livstrune situation, ikke?
Så det fik hun altså ikke noget ud af, hvilket er fuldstændig sindsygt i sådan en situation.
Så ja, det her med om hun havde tænkt sig at sige noget eller bare trække været tungt,
og hun havde tænkt sig til en delvist afklædt kvinde, som var proppet ned i en skraldespand fyldt med snag,
og som blødte voldsomt fra gabenillationer i hovedet.
På det her tidspunkt var Terrys hovedsvul med op til 3 gange normal størrelse.
Og så var hun i uret også gravid.
Ej.
Hun og hendes nye mand ventede et ønskebarn, og det havde de kun lige fundet ud af aftenen inde det her overfærd.
Terry var rædselslagen for sit eget liv, men især for sin døddros, de sad ind i bilen,
og var indtædende om, at deres mor lå i en skraldespand om bags.
Og hun vidste jo ikke Terry, hvad han havde tænkt sig at gøre ved det.
Nej, nej, nej, helt grotesk.
Ja.
Terry forsøgte at stikke hånden ud af skraldespanden,
og opover presentningen i håb om, at forbiberserende ville se hende og hjælpe.
Men det skulle hun aldrig have gjort.
I det samme stansede bilen hårdt.
David stæede ud, smækket døren bag sig og sagde rasende, at hvis hun fandt på flere stunts af den art,

så ville han finde sin pistol frem.

Og så enten sparkede eller slog han hen med battet i hovedet endnu en gang.

Men det var ikke det værste.

Det værste var, at hendes telefon pludselig ringede højligt.

Nej.

Lige nu, mens han stod der.

Det hørte David, og så tog han selvfølgelig telefonen fra hendes eneste livelin.

Så steg han ind i bilen igen og kørte videre.

Terry anede ikke, hvor han var på vej hen,

men hun var overbevist om, at han ledte efter et godt sted at dumpe hendes liv, måske i en frossen søg.

Men han har simpelthen været oppe på lavet.

Han måske har han haft presentning af, eller han har simpelthen gåkket oveni.

Ja, og hun visste nemlig heller ikke selv, om det var et spark eller et slag med battet.

Så må han ikke presenteringen stadig har været over.

Ja, ja.

Efter godt en times kørsel på denne her måde, hvor hun ligger i en akkade.

Nej, det er forbedeligt.

Ubehageligt stilling, og der er sne omkring hende.

Og blod.

Og blod og alt.

Efter en times kørsel stansede pickup trucken.

Så kunne Terry mærke, at skrællesbanden blev løftet og flyttet.

Hun kunne høre sine dødre løbe rundt og leje og grine.

Hun havde selvfølgelig lyst til at råbe til dem.

Men loværd, fordi hun var klar over, at de var alt for små til at gøre noget.

Og derudover havde hun ikke lyst til at traumatisere dem.

Altså, hvordan skal de reagere på, som fire og seks år i, at der er små Europa fra en skrællesband.

Terry kunne mærke, at skrællesbanden blev rullet frem.

Og hun kunne høre, at de nu var i en garage eller noget, der lignede.

Hun sagde ikke en lyd, at frygt for at blive skudt.

David Larsen var kørt til et opmaccasinering stedet godt 90 km fra sit hjem,

hvor han havde haft et lille opbevejingsrum i overvis.

Han havde krydset statsgrænsen fra Wisconsin til Illinois for at komme dertil.

Det var frysende koldt.

Og så lavede han en masse tunge genstande ovenpå lovet, så Terry ikke ville kunne komme ud.

Og han forlod skrællesbanden i det aflåste rum i denne her lille garage.

Og det var så hans plan, at hun skulle dø på den måde.

Så skulle hun bare dø?

Jeg ved ikke, har du set det der storage wars?

Der er sådan nogle garager, hvis man så ikke bliver betalt for rummet, så bliver der holdt en aktion.

Så kan man købe det, men man ved ikke, hvad der er derinde.

Nej, nej, præcis.

Så får man lige at åbne sådan et der.

Men min pointe var egentlig, at der ikke er nogen, der lige kommer forbi.
Der ikke er nogen, der lige kommer ind i det rum.
Nej, det er bare et rum, han har betalt for her, og det er han haft i overvis.
Og det er der jo ikke andre, der har hattet gang til.
Nej, og så længe han betaler for det, så er der ikke nogen, der kigger derinde.
Så der efterlod han hinne og søgede for at stable alt muligt tungt ovenpå, så hun ikke ville kunne presse lovet op.
David kørte væk derfra.
Han satte pigerne af hos en babysitter, og så kørte han på arbejde uden at se sig tilbage.
Han var den eneste, der visste, hvor Terry var.
Da David Leisen mødte op på sin arbejdsplads i Lufthavnen, ventede politiet på ham med et set håndjern.
Han blev anholdt på stedet fra kidenabningen af Terry og pigerne.
Han fortalte straks, hvor pigerne var, og politiet fandt dem ganske rigtigt uskade hos babysitteren.
Terry forgav han at være bekymrede for.
Han sagde, at hun pludselig var duckyet op i hans hjem, med bukserne nedom anglerne og en hammerhøjt hævdede over ham.
Hun ville slå ham i hjel.
Så i selvforsvar havde han slået hende med et baseballbad, og nu visste han ikke, hvor hun var, og han var bekymrede for hende.
Det var hans historie.
Så han havde altså ikke tænkt sig at fortælle noget som helst.
Hun skulle bare ligge der og dø, ikke?
Omkring middennat havde Terry ligget i skraldespanden i 13 timer.
Hun blev stadig, og hun havde kastet op flere gange som følge af skaderne i hovedet.
Hun var klemt fast i fosterstilling med knæende presset op mod siden.
Hens øjne var så opsvulmet, at hun ikke kunne se noget, og hun var begyndt at få forfrysninger på de her barter.
Om natten fald temperaturen til mindre end minus 17 grader.
Og sneen i skraldespanden var for længst blevet til is.
13 timer var der som sagt gået og ingen visst, hvor hun var.
Det lykkedes hende at åbne låget til skraldespanden en smule, som hun kunne få noget luft, men luften, der direfter strømmet ind var iskold.
Og det var nat, og timerne gik, og der var stille.
Ej, hvordan er hun i livet?
Denne her situation, det er forvilt.
Men tænk også at vælge og slå et menneske hjælp på den måde, så vil man jo have, at det lyder.
Politiet arbejde på sagen hele natten, måske også med en forestilling om, at Terry var blevet drabt og dumpet.
Og først om morgenen skete det længe ventet gennembrud, efter at hun havde opholdt sig i skraldespanden i år af døgn.
Mens politiet ledte efter spor blandt David Larsens personlige egendele, fandt de et visitkort i hans punkt til et opmagasineringsted, ganske tæt på Lufthavnen, hvor David arbejde.

Det var et oplagt sted at lede.

Der var gået 27 timer.

Det var næste dag, da betjentene åbnede låget til skraldespanden var det, de kunne se, ikke noget, de kunne genkende som et menneske.

Det var den første tanke. Jeg ved, jeg ved ikke, hvad det her er.

Nej, det er hevelser og blod og kød.

38 år i Terry's øjne var sortig og opsvuld med, hun var sort og blod og blodig i hele ansigtet, fuldstændig jo igen kendlig, men stadig ved bevidsthed.

Det var også selvom hendes kroppstemperatur var faldet til 28 grader, og lærer vuderet senere, at hun var død, hvis hun havde tilbragt én time mere i denne her skraldespand.

Altså hun var én time fra at dø.

Det eneste hun selvfølgelig var interesseret i at høre varme hendes børn var okay, og det var de. På hospitalet fik hun til gengæld det svære, den besked, at hendes uføgte barn ikke havde klaret den,

og derudover havde hun så svære forfrysninger, at hun var nødt til at få amputerede alle tær på begge føder.

Der var også snakke om at amputere både underarme og ben, men de blev heldigvis redet.

Lesionerne i hendes hoved kunne synes med otalige sting,

og hun mistede delvis sin hørelse fra de her mange slag hun havde fået i hovedet.

Men hun kom sig altså Terry Jandusa Nicolai,

og hun blev gravid igen senere, hun fødte en søn,

og hun blev endelig tilkendt fuld forældremyndighed over børnene, fem uger efter det her angreb.

Var de sådan okay?

Han er ikke en god forældremyndighed.

Nej, hun vide ned mod ham i retten,

og havde også fornemmelsen af, at han sendte hende,

han stigede på hende ikke, som i, du skulle have været død.

Jeg fejlede ikke, men det tog hun så ikke af,

fordi hun kunne kigge tilbage og vide, at du kommer aldrig ud igen.

Nej, hvor lang tid efter var det?

Altså, var hun nået at komme så?

Ja, jeg ved faktisk ikke, hvor langt præcis, hvor længe efter det var.

Det tror jeg.

Han blev idømt.

Livstid, forkidenabning og for drabsforsøg.

Siden har hun, som vi har hørt om så mange gange før,

gjort det til en mission i livet at hjælpe andre offere for partnerbol.

Helt konkret kæmper hun for et bedre notifikationssystem,

der kan advare om, hvor deres mulige overfalsmand befinder sig.

Og også i mere lovgivningen, der beskytter, og fra for partnerbol.

Og så kommer jeg aftale at tænke på denne her angelkæde fra Norgek.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Ja, det ville kunne gøre det.
Ja, som jeg virkelig håber bliver testet.
Ej, det gør jeg altså også.
Det sagde vi ikke også, da vi talte om det,
det var vi nødt til lige at undersøge om det er noget, man arbejder på.
Ja.
Det må være sådan.
Det skulle vi lige holde fast i.
Det er helt klart.
Jeg vil anbefale, at man går ind og ser nogle af de her videoer,
der findes af, at hun selv fortæller sin historie.
Hun har en helt fantastisk positiv indstilling til livet,
tross det hele.
Hun er en af de der mennesker, der smiler, mens hun fortæller.
Også selvom det er så sprøkkelig det.
Så ret inspirerende.
Og af samme grund har hun selvfølgelig deltaget i mange forskellige programmer
med sin historie blandt det andet.
Hun blev interviewet af Oprah,
og også af Barbara Walters i programmet 2020.
Ja.
Men det er så inspirerende.
Altså først og fremmest.
Hun skulle have været død.
At man kan overleve sådan noget.
Ja, man kan overleve det her.
Jeg ved ikke den der vurdering af lærerne,
som vandt om en time til.
Så ville hun have været død.
Og hvordan kan de det?
Fordi hun burde måske,
eller ikke burde det.
Det er noget med kropstemperatur,
og hvad der er realistisk.
Ja, på den måde.
Men hvis vi snakker om hvad der er realistisk,
så burde hun ikke været død.
Så burde hun ikke været død.
Lang tid før.
Ja, fuldstændig.
Det er jo så sindsygt.
Vildt, hvad man kan overleve.
Og hun kører jo kun på,
at det kan jo ikke byde min børn,

og død på den måde vel?
Nej, hun har kørt på rent overlevelsesinstinkt.
Det kan simpelthen ikke byde min børn,
og død i denne her skrællesband på den måde.
Er noget så at blive her for dem, ikke?
Kan vi ved, om der er nogen,
der kan forske i,
om der er et link imellem,
den her ekstreme overlevelsesvilje,
som vi har hørt om flere gange,
og dem, der så går ud bag efter,
og bruger det til at inspirere andre.
Og jeg ved ikke,
der er bare nogle af de historier,
vi har hørt, hvor at de, altså,
alt fortæller mig, at de skulle have været døde.
Det gjorde de ikke,
ligesom Alisson i episode 126.
Ja.
Hun skulle også have været død,
hvis man kigger på det realistisk.
Ja.
Man kommer også ud af det.
Med den her kampvilje, ikke?
Jo, men i virkeligheden tror jeg,
at de fleste har en ekstrem vilje
til at overleve, ikke?
Og så er der nogen,
der rent faktisk gør det,
og der er jo også noget held i omstændighederne,
altså, at de ikke dør,
at de har skader, som de burde være døde af, ikke?
Og så tænker jeg,
at sammenfaldet kan måske også være,
at de fortællinger, vi hører om,
det er jo så dem,
som har gået ud,
og har vel inspireret andre.
Så på den måde er der et sammenfald i alle de historier,
fordi det er de historier, vi hører om.
Så...
Ja.
Ja, men det er vildt.
Det er vildt, hvad man kan overleve,

men jeg synes,
at det er mere vildt,
hvad man er vild i til at gøre ved et menneske.

Jo, jo.

Ikke?

Jo.

Altså...

Hade han i jo et danske aner?

Larsen.

Det kunne man jo godt forestille sig.

Det er ved Larsen.

Ja.

Monique har haft nogle...

David.

Larsen.

Ja.

Men han er altså inden for livet,
og jeg bliver bare forundret over,
at mennesker der ellers ikke er mortar,
det har vi også taget om før,
og man er mortar,
eller om man bliver mortar.

Mennesker der ikke er det,
altså han dreber jo ikke,
han er ikke seriemorter,
han går ikke ud
og får et kig ud,
at drebe generelt.

Han dreber heller ikke hvem som helst,
der pisse ham af.

Det er jo det,

han har et intenst had

til det her menneske,

og hvad han har.

Hun leder.

Og det er jo ikke unikt i historien.

Nej.

Men det er et vildt fenomen.

Men det er det bare.

Men er der et eller andet i det her med,
men det er eller var hans partner,
han mistede kontrollen.

Så det her med at påføre hende livet,
så er jo også noget,

han kontrollerer.
Så det er en måde sådan,
at ha en perlerække,
nu slår jeg dig i hovedet,
nu putter jeg tape på dig,
nu putter jeg dig i en affaldskasse.
Jeg bestemmer, hvor du skal stå og dø hende.
Altså, alle de her,
det er jo elementer af,
at han styrer showet.
Som han ikke har gjort siden hun forlod ham.
Og det har han ikke kunne have i alle de år.
Og derfor har hun jo også været bange for ham i alle de år.
Men tænk, at man kan være så egoistisk,
at fordi man er blevet forlatt,
og fordi man nær et had til en person,
fordi at vedkomne forsøger
at tage ens børn fra en.
Tænk, at man så kan være så egoistisk,
og man tænker, at man så skal jeg ud.
Altså, den her person fortænder at blive udslettet.
Og ikke bare går det så ud over den person,
men ens egne børn,
ens egne børn,
den så, at man ville til at tage med,
så stort er hadet.
Men det kunne også have taget en anden drejning,
at han havde slået børn i hjælp for at straffe hende.
Ja, det ser vi jo også,
og det ser vi også, at kvinder har gjort i historien.
Men det kunne lige så vel have været det,
uanset hvad.
Jeg tror, at jeg kunne lige gøre med nogle psykopatiske træk,
også ikke, fordi det handler om ham.
Det handler om hans følelser,
og jeg er psykopat, der har følelser,
men det handler om dem selv,
og deres udfordring.
Og at hun så er blevet slået i hjælp,
hvis børnene fylder så over det,
så vil han være sådan, det er da afligt,
de har det sådan,
men det er faktisk hendes skyld.
Ja.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Fordi hun skulle bare have opført så ordentligt.
Det kunne hun bare have gjort,
så var det ikke sket det her.
Så var hun ikke blevet slået i hjælp.
Ja, ja, man altså,
det er helt ude i,
han kunne jo også bare have slået hende i hjælp,
og gradet hollihavn,
eller smidte hende i det der storage.
Men det var vel et forsøg
på at slippe afsted med det.
Hade hun ikke haft sin telefon?
Ja.
Hade hun ikke haft sin telefon?
Så havde det taget lang tid, i hvert fald.
Så var hun død?
Ja, så var hun død.
Men havde de så,
havde han noget at vaske af i huset?
Men det er lige meget for politiet,
var ikke duckyet op?
Nej, nej,
men hun var jo blevet meldsavnet.
Hun var blevet meldsavnet.
Og så var de begyndt af efterforske,
og så havde de besøgt ham ikke,
fordi det var der børnene var.
Og så havde han vel sagt,
hun kom aldrig hentet dem.
Jeg har ikke set hende.
Ja, ja.
Han havde sikkert slettet sine spor.
Ja.
Og det var jo også derfor,
han måtte bare arbejde.
Hvad med hende på vaksentralen,
blev hun ikke fyret med
fynd og klem,
hården musik,
ud af døren,
skridt.
Det håber jeg.
Ja, virkelig.
Helt ærligt.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Hvad er det lige måde at tale til folk,
der, altså,
okay, det kan godt være,
der er noget telefon,
men det måtte så leve med en gang imellem.

Ja.

Du har stadig nødt til at tage det alvorligt.

Ja.

Hun har ikke et tid til,
at du spørger hende,
hvordan kan du så tale telefon,
hvis din hende har bundet med tab?

Ja.

Det er ikke vigtigt.

Det er om det er telefonfils eller ej.

Ja.

Nå.

Ja, ja.

Jeg ville jo bare grebet af...

Overlevet, simpelthen.

Ja, jeg ville jo bare grebet af,

hvor utroligt det er,

både at hun kunne overleve det sige,
men også at...

Rekolle og kynisk,

det er at gå hele vejen på den måde.

Og det er lige vel også en almindelig,

ja.

Hvornår tror du,

at han fik tanken?

Fordi først smiggede han jo døren,

og sagde, de er klar i nu.

Nå, så skulle han lige have dem

ind på hver side og tænde for fjernsyn.

Nå, det kan godt være.

Men hvornår tror du,

han fik tanken, hvis han det gør lang tid inde?

Men det her med,

at det er fire dage før det sidste rætsmøde.

Ja, ja.

Det betyder,

at han nok sikker,

at han har planlagt det siden,

at Dommaren gav dig en melding,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

at nu bliver det altså afgjort her i starten af februar.

Og han var ikke ude i, at det var et øjeblikks indskydelse, han fik.

Det er mere bare, hvor når fik han tanken, var det lang tid inden, eller var det lige præcis, da hun ringede på døren første gang? Nej, men det tænker jeg, der har været efter det her rætsmøde, hvor Dommaren fortæller, i starten af februar skal det afgøres.

Ja.

Ikke?

Så er det måske været i en måned, eller nogle uger, eller hvornår de nu fik at vide.

Ja.

Fik den dag, tror jeg, vi er ikke sådan tænkt. Der skal vi ikke nå frem til.

Nej.

Vi skal ikke nå til det punkt, hvor hun vinder over mig.

Ja.

Det er for vigtigt.

Men så kan jeg faktisk godt forstå hendes impuls, til at gøre noget arbejde for andre.

Ja, ja, noget forbygning.

Ja, før det ender så galt.

Ja, ja, ja.

Og det ved vi jo, der er jo så mange røde flag.

Ja.

Ikke?

Og der er brug for, at vi får den vent på hovedet, så det er gærningsmændene, der skal bære byrten. Og dermed måske er en anden.

Ja, og at man ikke er tvunget
til at samarbejde
om børn, men man er bange for.
Men, og jeg forstår godt,
det er svært,
det er svært i en konfliktfyldsituation,
hvor to mennesker fortæller
hver deres historie,
ligesom at finde ud af,
hvem har ret,
og hvad, hvis hun lyver,
og sådan noget.
Men hun levede også i et voldigt forhold
med ham i tre år.
Ja, men da så politiet
havde været tilkaldt mange gange.
Ja, tid havde været tilkaldt mange gange.
Mange gange.
Så må der være noget, man kan gøre.
Og selvfølgelig er der det, ikke?
Så noget her er rent faktisk muligt
at forebygge.
Ja, i mange tilfælde er det.
Og i stedet bliver hun tvunget derud
hvor hun skal troppe op hos ham
og hente sin børn
i en total tilspidset situation,
og så ender han med at proppe hende ned
ind i en skraldsband med sne i.
Og sætte hende i et lære rum.
Ja.
Ja.
Gå til overledet.
Ja.
For at fortælle historien om
Nikolaj, kvinde der blev proppet ned i en skraldsband,
og efterlatt i vinterkulden
har jeg har fat i ABC News programmet
I Survived, hvor hun selv fortæller sin historie.
Så det var det.
Og nu vil jeg gerne høre,
hvilken anbefaling du har med.
Ja.
Jeg føler næsten,

at jeg på en eller anden måde er
i en boldgade,
der bare passer en lille smule til det.
Du har fortalt om, fordi
det handler om noget med ekstremt had.
Måske man har hørt lidt om begrebet
indsats,
og jeg tænker,
det behøver jeg virkelig ikke at vide mere om.
Og i så fall så forstår jeg det, så udmærket.
Det er faktisk egentlig ikke så tid,
da jeg har lyst til bare at give op
og tænke, det vil jeg ikke vide noget om,
det har ikke noget med at gøre.
Men hvis man lige valgt tænker,
jeg må prøve at forstå,
så vil jeg forslå,
at man ser dokumentaren,
der ligger på tv2play, som hedder
Insals, mænd, der hedder
kvinder, et mørkt online fædelskab.
Jeg har set den.
Har set den.
Ja.
Ordet insal, er en samtrugning
af forbuksdagerne i de engelske ord.
En voluntary, altså ufrivillig,
og celibate celibat.
Og er et ord, som nogen mennesker,
hos sale mænd, men også få kvinder,
som lever i ufrivillig celibat,
kalder de det selv,
bruger til at beskrive sig selv.
De samles i online fædelskaber,
hvor de dyrker ekstreme,
anti-feministiske holdninger
og voldsfantasier,
jo ofte kører omkring kvinders undertrykkelse.
Her kan de få luft,
fordi frustrationer de har over deres udseende,
ikke eksisterende sociale evner,
og den ifølge dem,
det er affølgende ufrivillige celibat.
Den mest kendte, eller én af dem,

er måske 22 år i Elliot Roger,
som optog en video,
hvor han fortalte om sit livsyn,
inden han drabte 6 mennesker,
og såede 14, da han bravede en bil
ind i en menneskemængde,
og så fortsatte voldsorgede,
med kniv og skydevåben i Ejla Vista,
i Kalifornien.

Det var i maj 2014.

Insadels, som jeg sagde,
de mødes virtuelt,
og der udtrykker de sammen,
og også samfundet generelt.
Men i serien, jeg anbefaler her,
der møder journalisten ren,
nogle af dem i virkeligheden,
og prøver at få en samtale i gang,
prøver at udfordre deres verdens syn.
Det er virkelig interessant,
og trist.

Det er ensomme, sørgelige, unge mænd,
vi har med at gøre her,
og en enkel kvinde.

Men nu er det jo altså sådan,
at det kan gå hen og blive rigtig farligt,
alt det her had,
men det er jo altså noget til at prøve,
at forstå, hvad der er, der sker i de her mennesker.

Så jeg synes, man skal se,
insadels, mænd, der hedder kvinder,
et mørkt online fædelskab på TV2 Play,
for at prøve at se,
om man kan få en eller anden form,
for at forståelse,
for hvordan opstår det her.

Hvad sker der?

Den er ret vild. Jeg synes, det er der,
hvorfor han får en af dem med ud,
og de sidder på en bænk,
og taler med en kvinde,
for at...

Ja, ja, hun er bare sådan, ja, ja,
jeg vil da godt svare på spørgsmål.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Og så kan man bare høre,
hvor overrasket han bliver over hendes svar,
fordi han er sådan,
kunne du finde på et date ind, som mig,
så han bare siger, ja, det kunne have været godt.
Så noget lignende ikke,
hvor han bare er sådan, virkelig.
Altså, han har jo fået overbevist sig selvom,
at det er jo et lavt selvvær,
i virkeligheden, det hele bunder i,
ikke han har fået overbevist sig selvom,
i en mærkelig måde blivet til
et had mod kvinder.
Og det er dem, der er noget galt med,
for ikke at vil have ham.
Det var vildt, og det var vildt det her med,
at han sad med de her lærersætninger,
han havde fra miljøet,
og han havde været nødt til at skrive
nodeskort for at prøve at indgå
i denne her samtale,
med et levende menneske,
fordi det bare ikke noget, han gør det i,
han sidder hjem ved computeren,
og sidder hele tiden og prøver at spørge hende
lærersætninger, han har fået ind,
og hun svarer bare et helt andet sted,
og han har bare sådan et...
Det passer slet ikke med den opfattelse,
han har.
Nej, og tænk, hvis flere af dem kunne
komme ud og møde virkeligheden
i den måde, og finde ud af,
at det her lille mørke rum,
de har lukket sig selv inden i,
det har indet,
med virkelig alle til at gøre vel.
Det frygler jeg også om, at de i nogen tilfælde
har adgang til skydevåben,
og at de skal ud og straffe nogen,
og det har vi så set igen og igen,
men altså
taler vi jo om at prøve at forstå det,
altså i virkeligheden, er det jo ikke så svært,

at forstå de her mekanismer?
Det er jo noget med sociale meter,
og så nogle mennesker,
som virkelig har haft
det svært, og er outsider
på alle måder i livet,
og de finder sig sammen i et fællesskab,
der pludselig giver mening for dem,
og det er jo det samme med
vokere og banter, der finder ind
i et miljø og et fællesskab,
hvor de pludselig bliver accepteret,
og hører, der føler sig forstået,
og mødt, og finder nogen lige senere, ikke?
Ja, ja, og så har vi jo også
Florence McLean, som jo snakker om det her med,
at noget nær det værste du kan gøre
ved et menneske, det er at isolere det.
Isolation er simpelthen noget af det mest ødelæggende
for et menneske.
Ja, ja, det er der med at blive udstødt fra fællesskabet, ikke?
Og pludselig finder de en gruppe her
af mennesker, der er ligesom dem,
det er de andre, der er galt med.
Det er de andre, der er galt med.
Og det er da ikke svært at hoppe med
om bordet på det tog,
når man så sidder i den situation,
og man er sårbar og modtagelig,
og så kommer der nogen, der fortæller dig,
det er verden, der er ud.
Så der er måske ikke så langt,
til at gribe et skydvåb,
og det er jo virkelig nogen,
der bare sidder i sociale medier, ikke?
Altså de her uhyggelige fællesskaber,
der bliver danne rundt omkring, ikke?
Og de resultater,
også bare under corona,
og hvordan folk blev jernevaskede,
og det var jo flere og flere og flere,
og så begyndte man at se det bl.a.
sin egen Facebook, venner også,
og sådan noget,

og nu glider jeg over i noget helt andet,
men jeg føler lige, at der er et eller andet
med sociale medier, som er fælles,
nævneren ikke,
og hvordan folk bliver
forblandet,
og ligesom halet ind.
Jamen tror du ikke, det har noget at gøre med det her?
Den måde man selv kan vælge til og fra
på de nyheder, der passer dig?
Jo jo, og der starter det på en eller anden måde, ikke?
Men så hvis du virkelig er anfolket
op personen, og du begynder,
og du laver ikke andet en sidefond i en computer,
så er det du begynder at finde nogle meget mørke
krover af internettet, ikke?
Og her er så resultatet,
mænd, der er vildt lige til at slå kvinder i hjælpen.
Det er måske også det, der faser med mig så meget,
ved den her dokumentar.
Jeg har fået et indblik, men jo også er han for
altså jo viser en ret nem løsning.
Her er løsningen.
Hjub mod af mørket,
og tab med ud i virkeligheden,
og få dem til at tale med nogle mennesker.
De skal jo faktisk...
De skal jo simpelthen have nogle venner,
og de skal ud,
og væk fra skærmen.
Det var jo også det Florence talet om,
da vi havde lavet et servesnit med Florence
med klin i sin tid,
og se mest trivslen hos børn, ikke?
Især dem, der bare har boet sig ind
Hvad har du fundet frem?
Jeg tror, jeg har en mistanke.
Ja, jeg tror, du har ret i det, du tænker.
Det er altså ikke fordi den mangler opmærksomhed,
den anbefaling er med i dag,
men jeg er ret begejstret,
så den må vi altså have med at tale om.
Cypleisken er en ny miniser
på Netflix,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

som handler om den kæmpe kriminalsag fra Nykøbing Falz, der sygehus, som blev afdækket tilbage begyndelsen af 2015. Avislørningen af, hvad der foregik skete, da en relativt ny cypleiske på akutafdelingen begyndte at undre sig over, hvorfor nattevakterne med kollegaen Christina Eistrup Hansen altid var så dramatiske og barske. De var inderkendt som Christina vakter blandt personalet, og på de vakter var der altså flere hjertestop og flere genopleveningsforsøg og flere dødsfald end normalt. Panille Kursman Larsen stykte og dele sine bekymringer med andre på hospitalet, men blev hurtigt lukket ned. Mange var vilde med Christina, hun var en engageret og respekteret cypleiske, som var enormt cool og døgtig i de her kritiske situationer. Hun redde liv. Men Panille kunne ikke lukke øjnene, fordi der foregik, da hun først havde set det, og sammen med sin kæreste, der var akutlauge på hospitalet, lavede hun en plan for at fælle sin kollega. Og det lykket byretten i dømte Christina Ejstrup Hansen en livstidsstraf for tre drab og et drabsforsøg. I Østrelandsret blev der dog senere søget tvivl om sammenhængen mellem indsprøjtningerne og dødsfaldene. Det kunne ikke bevises med sikkerhed, at patienterne ikke var døde af andre ting. Jeg synes, det er ret langt ude. Men altså derfor frifanddretten cypleisken for drab, og hun blev i stedet i dømt tollårsfængsel

for fire drabsforsøg.
Man sidder tilbage
og overvejer,
hvor mange liv hun egentlig
har på samvittigheden den her ugen kvinde.
Men det er selvfølgelig svært at bevise,
når patienterne forlængst er blevet cremet,
og derfor var det altså,
hun kunne ind med at blive dømt
for drabsforsøg på fire patienter.
Men når man sidder og forestiller sig,
det er reelle tale,
for det kan man ikke lavere med,
efter at have læst Christian Krofixens
bog cypleisken,
eller miniserie.
Når man forestiller sig, det er reelle tale,
så får man altså seriøse kulegysninger,
for der er et vildt potentiale,
ikke på den positiv måde her.
Det er Josefine Park,
der spiller Kristina Ejstrup Hansen,
og hun gør det så godt,
at jeg ville blive bange, tror jeg, hvis jeg så hende på gaden.
Den måde, hun får det
uhyggelige frem i Kristinas personlighed,
det, der stadig er
ubekendt, altså hvorfor,
gjorde hun det, hvem er hun,
forhåndet til at rejse sig?
Der er særligt en scene, hvor Panille går
ind til en patient midt om natten,
på en af de her formøse nattevakter,
efter at hun har begyndt at fatte mistanke
til Kristina,
og hun vil ligesom se, om hun kan finde beviser
for, at Kristina har gjort den ude
ved denne her patient.
Hun får så øje på, at der er
medicin i patientens drop
i hånden uden at der burde være det,
og det vil have blivet optaget i denne her
patientskrop, og hun skynder sig fjernslange,
og hun står ind på den her stue alene om natten,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

og jeg skal hurtigt gøre det her,
og ud igen, ikke?
Og så går hun ud af stuen,
og så er livet begyndt at stå, hun bare, boom!
Serious, jeg var nødt til at spurges bærsæt igen,
det er sådan en rigtig jumpscare moment, ikke?
Det er sygt uhyggeligt,
og det, fordi Panille på det her tidspunkt,
er helt overviset om, at Kristina slår
patienter i hjælæg,
og så står hun pludselig der,
med sin sorte øjne,
og man får ikke gigantisk chok.
Det er en helt utrolig,
og helt usøvanlig historie,
og jeg har lige været ikke så usøvanlig,
at vi jo ikke har set det ske i historien flere gange.
Der er lige en anden.
Sosu hjælper, der er blevet dømt
for noget lignende i Randers.
Det er noget, der sker,
det er noget, vi skal holde øje med,
derfor er særen jo også vigtig,
men denne her historie gør sig altså
virkelig godt i det her format,
med dygtige skuespillere,
og når man har set den, så forstår man bedre,
så er det brutesk og sørgelig,
denne her sag er,
og man har også lyst til at komme til bund,
og sige præcis, hvad der drev, Kristina.
Under rett sagen blev hun beskrevet,
som selvhævdende,
medhang til drama,
og selv i senesættende,
og derudover lød det,
at hun havde en historionisk personlighedsforstyrrelse,
som netop af kendetegnet ved,
at man er overdrevent,
opmærksomhedssyne,
dramatisk, egoistisk,
det blev konkluderet,
at den tredje år i SOSU hjælper for Anders,
der lige er blevet dømt for 4 drabsforsøg,

tilbage i februar måned,
og også her.
Hvordan hverdagen fungerer i fængsel,
når man har den personlighedsstruktur?
Hvorfor skulle man ikke fortsætte,
med at manipulere,
i en del af et andet system,
også derinde?
Så det er et andet fællesskab,
og så navigerer man det,
og finder en måde at blive anerkendt
for at få opmærksomhed på i det fællesskab.
Prøv at høre noget,
jeg kommer til at tænke på nu,
der du skitiserede det her med,
først den ene døm på livstid,
for drab,
og så blev det ændret til drabsforsøg.
Fordi man ikke kunne vurdere,
om præcis den indsprøjning,
var det, der fyrte til døden.
Kan vi blive enige om,
det synes vi ikke kunne blive enige om,
men de var jo ikke død på det tidspunkt,
hvis de ikke havde fået den indsprøjning.
Det var ikke så døm for drabsforsøg,
det vil sige, det var det, hun gjorde,
så det var hendes intention,
at slå dem hjælp,
men om det så også var det, de døde af,
det har man så ikke kunne føle sig fuldstændig sikker på,
det har landsretten i hvert fald ikke ment,
men det blev dømt for at blive rettende.
Det er en rettelig detalje, som jeg synes er så svær
at få vækket hjernen om,
fordi det var hendes intention at drabe,
hun udførte handlingen, de døde.
Men det der er så vildt,
det her er bare den ene nat,
hun har været i gang i overvis,
har du set den her,
vil du ikke please love mig at du gør det,
fordi den er så vildt,
og den er så uhygtelig,

Camilla den er så
sindssygt god, den er så
sindssygt god,
man fatter ikke, at det er virkelig også,
fordi der så lige er et lille kærlighedstrama,
i det også også noget, hvor man er sådan,
what did this happen, og det gjorde det,
og bare hele dem, der har set den, vil give mig ret,
teksten, der kommer til all og sidst,
og man er også bare for kuligøsning.
Ja, men jeg skal se den,
og det, der er mange årsager til,
men jeg skal selvfølgelig se den,
den er bare, jeg har holdt lidt igen,
fordi jeg netop godt kalurer,
at der er de her øjeblikke,
i den her, hvor man bliver superpissebangen,
og det må jeg også bare leve med.
Og de her ting sker jo,
alene for
spændingen, skyldt set ud til,
altså at det var et mønster ikke,
det vil jeg også se de andre lande,
at sygplejser, vi har inderhavnet historien med,
om sygplejser, der også
næsten fik et sexuel kick
ud af at slå patienter hjælp, ikke?
Ja.
Det sker,
og måske var det også det,
der i starten gjorde, at der ikke var nogen,
der ville lytte til panelen,
fordi alle bare var sådan,
hvorfor skulle en sygplejske,
vil drepe sin patienter,
det er naturstredet, ikke?
Men det sker, vi har set i Danmark,
vi har set i udlandet, og derfor synes også,
at denne her sæa har sin brærdilse,
fordi vi lærer noget om,
hvordan mennesker også kan være,
selvom det er ufatteligt,
og modbydeligt,
og helt sindssygt jo.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Men altså, den er vildt god, denne her sæa,
vildt godt lavet,
sindssygt godt skuespill,
mange, mange stjerner herfra,
sygplejsken på Netflix.
Det kan jeg høre, den slipper jeg ikke udenom.
Du skal se den alene,
for historien,
alene for historien,
alene for historien,
men også bare for skuespillet,
og så også bare,
der ligger i baghovedet, at man ved,
det her er sket,
det her er virkelighed.
Det var sådan her, hun blev opfattet,
og ageret, det er helt vildt,
altså det er det.
Men jeg skal nok,
det er en ordre.
Nå, nu sagde du lige for,
at sige renerne en gang,
spillet, hvad jeg vil at sige en gang om.
Det er rigtigt.
Hvis det er en gang om munden,
jeg kunne i hvert fald huske, at det var ofte.
Det var faktisk en gang om uden.
En gang om uden,
hvorfor kan jeg ikke huske, det er jo helt vildt.
Du har været lille.
Men stadig, hvor fuck gjorde man det?
Altså, det var jo bare sådan,
siden fri.
Jo jo, og så var det bare for at teste,
at de virkede, men også folk huskede,
men det var sådan, hvis nogen mistede,
meningen, jeg er ikke sikker på, når det kom
hver uge, at man så ville lægge mærke til,
at det ikke var den rigtige dag.
Nej.
Og det har vel også været i det argumenterne for,
der har også været, at det har også kostet penge,
og at de skal jo stadig have været uden.
Nej, jeg har aldrig elsket de sirener.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Du elsker den lød.
Er det de symboliserer, eller er det selve løden?
Det er nok, det de symboliserer
i den forstand, at
jeg har jo også den her ting med,
at hvis jeg kunne blive transporteret tilbage
i den anden verdenskrig,
og ikke komme til skade, og komme ud igen,
men opleve det,
prøve at være i det,
og den følelse får jeg lidt, jeg er, tror jeg,
når jeg hører de her sirener, så er jeg lidt i det.
Ja, jeg forstår, hvad du mener.
Og jeg er på vej ud med flyverbladet
fra modstandsbevægelsen.
Og det er jo lidt sjovt, du har det sådan,
fordi det har vi jo talet om,
at jeg er en større thrill-sikker,
men du er jo så også en thrill-sikker,
men måske bare på en anden måde.
Praktisk måske egentlig, ikke?
Altså, jeg tager mig til at blive angrippet
en hun, og jeg tantes vevbanen
fra en ud til en anden.
Ja, eller du blev også spændt fast på en,
hvad var det?
Det var i observationscellen på Vesterfængsel.
Ja, så må du bare sådan,
må jeg have lov til at prøve at blive spændt fast
i observationscellen, hvor man jo bruger
magt til at få en patient,
eller en indsat til at
falde til ro, hvis man,
det er jo sådan i yderste
nødstilfælde ikke kan
få patienten til at falde ned på andre måder.
Disse mener til far for sig selv,
og for andre, som må de blive spændt fast.
Og det er jo en voldsom oplevelse.
Ja.
En voldsom magterensvalg,
som helst skal ske så lidt som muligt.
De fortalte jo så også, at der faktisk
må nogen der valgte det frivilligt,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

fordi de var sådan lidt, nu er jeg der ude,
hvor jeg har brug for at blive spændt fast,
og jeg ikke vælter rundt.
Men så lægger man altså
i det her
fuldstændig
tomme,
kliniske lokale,
hvor der bare er en breks.
Og en plastik madras.
I midten, men en plastik madras på,
og så er der et vindus,
og der kan sidde nogen om på den anden side,
og holder mig med, om du er faldet til ro.
Ja.
Og så er der sådan nogle leder,
rame, som man bliver bundet fast med,
om angler og håndlede.
Men prøv at høre, det var altså ikke lige så fedt,
som at blive angrebet en politikhund.
For de, din krop, min krop,
gik lyn hurtig i alarmberedskab,
på en anden måde.
Men politikhund,
der kan man fortælle sin krop,
jamen, jeg løber bare fra den.
Jeg er i gang.
Jeg kan bevæge mig, jeg har...
Det kunne du så overhovedet ikke.
Det kunne jeg så overhovedet ikke.
Men det kan din krop tro.
Men når du ligger der,
så meget hurtigt finder du ud af,
du kan ikke komme frik.
Jeg prøvede,
og det var derfor,
jeg gerne ville prøve,
men det var ret vildt at lære,
at du kunne rent faktisk sætte dig op.
Man kan faktisk sætte sig op.
Jeg kunne sætte mig op,
jeg kunne kløme mig på næsen.
Ja.
Men det kunne du,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

når du virkelig er anstrengt at forbrøve.
Men ret hurtigt begynder hjertet
og slår hurtigere,
fordi din krop finder ud af,
du fangede,
og du nu priskigede,
at der er nogen andre,
der vil løse op for det her system igen.
Ja, ja.
Og mens du så lå der,
og de hjertebankede hurtigt,
og så valgte de over at kilde dig lidt.
Ja.
Så det var sådan...
Det var min ting.
Så tur.
Det er der med at være lustfast,
og så det,
det tænker jeg altid på,
hvis man ikke har hænderne fri,
og det kilder et sted,
det må være det mest irriterende i verden.
Ja.
Det er klør.
Så det tænkte du,
at du skulle gøre,
at man ikke skulle forbrøve på dig.
Ja.
Nej, men så det var...
Jeg fik det ud af det,
jeg sygte,
som var...
Og prøvde.
Og prøvde.
Hvordan er det,
du er videre?
Og for real vide,
din krop kan mærke,
du har ikke kontrollen nu.
Men så forstår jeg egentlig ikke,
hvorfor du ikke har lyst til at gå ind i et horrorhouse.
Det kan jeg ikke forklare dig.
Nej.
Men det vil jeg egentlig også gerne lige vente bage til,

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

det her med horrorhuset,
i det tal,
vi var sammen for et par afsnitiden,
da jeg havde den der sindsyg oplevelse i New York.
Og så tror jeg,
jeg fik sagt noget med,
at det kan ikke måles med noget,
man kan prøve i Danmark.
Men det lader måske til,
at jeg har jo ikke prøvet det i Danmark.
Og der er jo nogen,
der har skrevet i,
men altså,
der er altså et par steder nu,
hvor det er en ret vild oplevelse.
Ja.
Så jeg tror,
jeg skal teste af.
Det tror jeg også, det skal være.
I Vejle,
men det ligger jo også i flere steder.
Ja.
Og så indtager jeg også bare,
Vendetta,
Villa Vendetta,
eller hvad det hedder, i Tivoli.
Ja.
Han skrev jo,
at han var blevet inspireret
af din historie om Belle
fra episode Vade.
Ja, det er godt spørgsmålet.
Jeg har lyst til at sige,
127 er det forkert,
32 er det.
Eller andet.
Ja, ja.
32, bare.
Jeg kan ikke huske det.
Nej.
Men Belle,
nej, det er jo 39.
39.
Ja.

[Transcript] Mørkeland / Episode 212

Den er lige efter 38 med grænen.

Ja, med grænen.

Ja.

Okay, episode 39,

hvor du fortæller om Belle,

og vi er jo på en svine farm,

og hun står med lysestan og sådan noget.

I Tivoli,

er de blevet inspireret af den episode.

Ja.

Og bruger nogle af de remedier.

Ja.

Så det bliver jo næsten nødt til,

hvis det kommer igen.

Ja.

Jeg ved ikke,

det tilsætter mig bare over frodet.

Det er ikke komme igen.

Det er der.

Det er der.

Når det er der.

Skal vi tage i Tivoli og gøre det?

Og så fortælle om det.

Jo,

vi gør det.

Og godt.

Men jeg var også bare lige

sige,

dyst 2 bliver i vejlet,

det skulle altså være helt vildt.

Vi skal faktisk i Tivoli

på fredag eller næste fredag.

Hvem spiser frokost?

Nå.

Ej,

vi gør det.

Okay,

fortæller mig oplevelsen i næste uge.

Ja.

Okay.

Det er en aftale.

Ej,

det skal vi.

Det skal vi så meget.

Jeg kan ikke forklare det,
altså,
men samtidig med,
at jeg er helt fint med politihun,
og observationshælder,
og alt muligt,
for jeg er jo,
jeg ringer ind i radioen,
en grad,
hvor at,
altså,
det handler jo om noget kontrolltabere i landet.
Nå, okay.
Det er et tæt andet analyseshow.
Vi slukker mikrofonen,
og gør til en psykolog,
og prøv at finde ud af,
hvad der foregår her.
Ja,
det er konklusionen.
Ej,
dagens aftale,
vi slukker og gør til psykolog.
Ja,
jeg tror, den er nødvendigt.
Godt du.
Vi tælles ved.
Det gør vi.
En uge.
Det gør vi.
Ha det godt så længe.
Hej du.
Hej.
Hej.
Hjælp.